

Vlaams
Parlement

stuk **2338** (2013-2014) – Nr. 1
ingediend op 24 december 2013 (2013-2014)

Ontwerp van decreet

houdende wijziging van het Energiedecreet van
8 mei 2009, wat betreft de omzetting
van de Richtlijn van de Europese Unie 2012/27/EU
van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie
en de toekenning van groenestroomcertificaten,
warmte-krachtcertificaten en garanties van oorsprong

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet d.d. 6 september 2013	27
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	35
Advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen.....	57
Voorontwerp van decreet d.d. 25 oktober 2013	65
Advies van de Raad van State	77
Ontwerp van decreet	85

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. INLEIDING

Voorliggend ontwerp van decreet heeft een tweeledig doel:

- enerzijds wordt hierin de omzetting op decretaal niveau voorzien van de Europese richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie;
- anderzijds bevat dit ontwerp van decreet een aantal bepalingen inzake de overdracht van de behandeling van de groenestroom- en warmte-krachtdossiers van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) aan het Vlaams Energieagentschap (VEA) en de netbeheerders.

2. OMZETTING RICHTLIJN ENERGIE-EFFICIËNTIE

De Europese Unie vaardigde op 25 oktober 2012 de richtlijn 2012/27/EU uit betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG.

Deze richtlijn bevat een uitgebreid kader voor het beleid inzake energie-efficiëntie en energiebesparing van de lidstaten.

De uiterste omzettingsdatum van deze richtlijn is 5 juni 2014.

Het ontwerp van decreet bevat de bepalingen van de Energie-efficiëntierichtlijn die nog op decreetsniveau moeten omgezet worden. Een aantal bepalingen van de richtlijn zijn namelijk reeds opgenomen in het Energiedecreet of -besluit. Het gaat om artikelen waarbij er geen beleidsmarge is voor de Vlaamse Regering. Er wordt daarbij zo dicht mogelijk aangesloten bij de tekst van de richtlijn.

Daarnaast zijn in het ontwerp van decreet een aantal bepalingen opgenomen die zorgen voor een wettelijk kader voor een mogelijke toekomstige uitrol van slimme meters in de situaties bepaald door de Vlaamse Regering. Een van die mogelijke situaties is de installatie van slimme meters bij nieuwbouw of grondige renovatie, ter omzetting van de richtlijn Energie-efficiëntie.

Hieronder een toelichting bij de belangrijkste elementen van de omzetting van de richtlijn.

2.1. Vraagrespons en integratie van nieuwe rollen/partijen

De Energie-efficiëntierichtlijn bepaalt dat vraagrespons een belangrijk instrument is om de energie-efficiëntie te verhogen, omdat netgebruikers of door hen aangewezen derde partijen aanzienlijk meer mogelijkheden krijgen om actie te ondernemen op het gebied van informatie over verbruik en facturering. Deze informatie of facturatie zorgt er voor dat de afnemer beter geïnformeerd wordt en zo ook meer stimulansen krijgt om het verbruik te verminderen of te wijzigen en dus energie te besparen. Dit heeft ook positieve effecten op productie, transport en distributie aangezien het gebruik van de juiste stimulansen kan leiden tot een efficiënter gebruik van de netten en de productiemiddelen.

Om deze vraagrespons mogelijk te maken, ook voor kleine afnemers, moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de regulatoren via netregulering en nettarieven verbeteringen aan de energie-efficiëntie stimuleren en dynamische prijszetting voor vraagresponsmaatregelen door afnemers ondersteunen. Dit houdt ook in dat de mogelijkheden inzake marktintegratie en gelijke markttoegang voor deze vraagresponsmiddelen benut moeten worden.

De markt voor energiediensten is een jonge markt die verder ontwikkeld moet worden zodat de beschikbaarheid van zowel de vraag naar als het aanbod van energiediensten gewaarborgd wordt. Dit kan volgens de Energie-efficiëntierichtlijn bijvoorbeeld gedaan worden door de transparantie in deze markt te verhogen door onder meer het publiceren van lijsten van aanbieders van energiediensten, het opmaken van modelcontracten en het uitwisselen van goede praktijken.

Het ontwerp van decreet zorgt ervoor dat de gelijke toegang van aanbieders van energiediensten, inclusief aggregatoren, gewaarborgd wordt. Zo wordt in het ontwerp onder meer bepaald dat de netbeheerder deze partijen niet mag discrimineren en dat hij geen activiteiten inzake het leveren van energiediensten mag uitoefenen.

Artikel 19 van de Energie-efficiëntierichtlijn stelt dat de lidstaten ervoor moeten zorgen dat distributiesysteembeheerders zich onthouden van activiteiten die een belemmering kunnen vormen voor de vraag naar ESCO's (energy services company) of maatregelen die de ontwikkeling van de markt (ESCO's) in de weg staan.

Het aanleveren van onbewerkte data wordt daarbij niet beschouwd als een energiedienst. Het wordt maar een energiedienst als je iets met die data gaat doen. De netbeheerder mag in zijn rol als databeheerder de markten dus wel faciliteren (dus datadiensten leveren), zowel die voor energielevering als die voor energiedienstenlevering, maar hij mag op deze markten niet interfereren door zelf dergelijke energie- en energiedienstenleveringen aan te bieden.

2.2. Individuele meters die voldoen aan artikel 9 van de Energie-efficiëntierichtlijn

Artikel 9 van de Energie-efficiëntierichtlijn bepaalt dat de afnemers moeten beschikken over individuele meters als dit financieel redelijk is en in verhouding staat tot de potentiële energiebesparingen. Deze meters moeten steeds en tegen concurrerende prijzen ter beschikking gesteld worden bij nieuwe aansluitingen in nieuwe gebouwen of bij ingrijpende renovaties. Hiernaast moeten deze meters ook steeds geplaatst worden bij vervanging van een bestaande meter tenzij dit technisch onmogelijk is of niet kostenefficiënt is in verhouding tot de mogelijke energiebesparing. Verder bepaalt de Energie-efficiëntierichtlijn dat alle afnemers de beschikking moeten krijgen over deze meters als dit financieel en technisch redelijk is en in verhouding is met de potentiële energiebesparingen.

2.3. Plaatsing elektronische meters bij alle afnemers

Binnen afzienbare tijd zullen er geen klassieke Ferrarismeters meer ter beschikking zijn op de metermarkt. Bovendien kunnen klassieke Ferrarismeters de afnemer niet nauwkeurig informeren over de werkelijke tijd van het verbruik. De meters die bij afnemers zouden moeten worden geplaatst op basis van deze richtlijn zouden dus minimaal elektronische meters moeten zijn. Op basis van de vereisten die de richtlijn stelt aan deze meters moeten de meters beschikken over een geheugen dat de verbruiken per tijdseenheid registreert en de afnemer kunnen informeren over zijn energieverbruik over een bepaalde periode. Aangezien het doel van artikel 9 van de Energie-efficiëntierichtlijn is dat de afnemer geïnformeerd wordt over zijn verbruik, moeten deze meters ook verbonden zijn met een gebruiksvriendelijke display.

Deze gebruiksvriendelijke display moet niet noodzakelijk een onderdeel van de meter zelf uitmaken, maar het mag dus ook gaan om een elektronische meter met een externe in-home display. Het verschil met slimme meters is dat er geen communicatiemodule aanwezig hoeft te zijn bij deze meetinrichting.

Het opnemen van een bepaling die stelt dat alle afnemers moeten beschikken over individuele elektronische meters met registratie van het verbruiksprofiel, waarbij deze verplichting zal ingaan op de omzettingsdatum van deze richtlijn, blijkt uit onderstaande berekening van de VREG op basis van de cijfers van de kosten-batenanalyse (KBA) uit 2011-2012¹, niet realistisch en zeker niet kostenefficiënt.

ELEKTRONISCHE METER - UITROL
5 JAAR - DISPLAY 25%

Transitie 5 jaar Projectduur 30 jaar Elektron meter gas=70 Eur (geen kost communicatie) Scen 11 (GPRS)		
	Baten	Kosten
Investering slimme meters	0	-859,7
Investering datamanagement	0	0
Investering smart grids	0	0
Investering communicatie	0	0
project roll-outkosten	0	0
Overige kosten	0	0
Baat smart grids	0	0
Baat besparing bij indirecte feedback	0	0
Baat fysiek meteropnemen	0	0
Vermeden kost oude meters	329,9	0
Baat reductie niet factureerbaar verbruik	0	0
Baat allocatie reconciliatie	0	0
Vermeden kost oud datamanagement	0	0
Baat verschuiving gebruik ToU	0	0
Baat callcenters	0	0
Baat switching	0	0
Baat storingsmelding	0	0
Baat directe feedback (incl. kost display)	55,6	0
Baat aanpak wanbetaling	0	0
Baat metrologisch beheer op afstand	0	0
Baat efficiënter verloop verhuizingen	0	0
	385,4	-859,7
	-474,2	Meur

Op basis van deze berekening blijkt dat de uitrol van elektronische meters met display op korte termijn bij alle afnemers een negatief resultaat oplevert. Daarom wordt er in dit ontwerp van decreet voor gekozen om niet bij alle afnemers op korte termijn een elektronische meter met display te plaatsen.

2.3.1. Uitrol elektronische meters met display of slimme meters?

Het plaatsen van elektronische meters met registratie van het verbruiksprofiel brengt een meerkost met zich mee ten opzichte van het behoud van de huidige situatie, terwijl deze

¹ <http://www.vreg.be/sites/default/files/rapporten/kema.pdf>.

meters mogelijk binnen afzienbare tijd vervangen zouden worden door slimme meters. Bovendien blijkt uit een eerste onderzoek van de VREG, zoals hieronder beschreven en gebaseerd op de cijfers van de kosten-batenanalyse die de VREG in 2011-2012 heeft uitgevoerd, dat een groot deel van de baten die men behaalt door de plaatsing van slimme meters, wegvalt bij de keuze voor elektronische meters met registratie van het verbruiksprofiel waardoor het resultaat negatief is. Voor de vergelijking werd de uitrol gebaseerd op metervervanging en het plaatsen van deze meters bij nieuwbouw.

– *Kosten-baten voor elektronische meter met 100% display, geleidelijke invoering (20 jaar en 25 jaar)*

ELEKTRONISCHE METER MET DISPLAY 100%	Transitie 20 jaar Projectduur 40 jaar		Transitie 25 jaar Projectduur 50 jaar	
	Elektron meter gas=70 Eur		Elektron meter gas=70 Eur	
BESPARENDE AFNEMERS 24%	Met Display 100% (geen kost communicatie) Scen 11 (GPRS)		Met Display 100% (geen kost communicatie) Scen 11 (GPRS)	
	Baten	Kosten	Baten	Kosten
Investerings slimme meters	0	-659,6	0	-641,0
Investerings datamanagement	0	0	0	0
Investerings smart grids	0	0	0	0
Investerings communicatie	0	0	0	0
project roll-outkosten	0	0	0	0
Overige kosten	0	0	0	0
Baat smart grids	0	0	0	0
Baat besparing bij indirecte feedback	0	0	0	0
Baat fysiek meteropnemen	0	0	0	0
Vermeden kost oude meters	367,0	0	389,6	0
Baat reductie niet factureerbaar verbruik	0	0	0	0
Baat allocatie reconciliatie	0	0	0	0
Vermeden kost oud datamanagement	0	0	0	0
Baat verschuiving gebruik ToU	0	0	0	0
Baat callcenters	0	0	0	0
Baat switching	0	0	0	0
Baat storingsmelding	0	0	0	0
Baat directe feedback (incl. kost display)	-71,2	0	-58,7	0
Baat aanpak wanbetaling	0	0	0	0
Baat metrologisch beheer op afstand	0	0	0	0
Baat efficiënter verloop verhuizingen	0	0	0	0
	295,8	-659,6	330,9	-641,0
	-363,8	Meur	-310,1	Meur

– *Uitrol slimme meters?*

In 2008 heeft de VREG een maatschappelijke kosten-batenanalyse uitgevoerd die op basis van de toen bekende parameters en een aantal schattingen een negatieve uitkomst gaf (-389 miljoen euro). Deze kosten-batenanalyse ging uit van een 100%-uitrol van slimme meters.

Het kosten-batenmodel werd in de loop van 2011 verder verfijnd op basis van nieuwe inzichten waarbij aandacht werd besteed aan doelgroepenspecifieke analyses. Deze verfijning wordt opgevolgd binnen het Beleidsplatform Slimme Netten van de VREG, waarin alle betrokkenen het debat kunnen voeren. De voornaamste conclusies van deze kosten-batenanalyse luiden als volgt:

Het referentiescenario van de nieuwe kosten-batenanalyse levert een licht positief maatschappelijk resultaat op indien alle afnemers in het Vlaamse Gewest een slimme meter krijgen binnen een periode van vijf jaar. Dat resultaat is uiteraard afhankelijk van de aannames. Daarom werd de sensitiviteit van het resultaat ook onderzocht. Rekening houdend met deze sensitiviteit komt het referentiescenario van de kosten-batenanalyse uit op een resultaat van +700 miljoen euro tot -300 miljoen euro over een periode van dertig jaar op een totale investering van 2 miljard euro.

De VREG heeft op basis van de kosten-batenanalyse en een aantal andere rapporten op 17 januari 2012 een advies met betrekking tot de voorbereiding van de invoering van slimme meters² opgemaakt. In dit advies maakt de VREG een eerste reeks van conclusies en synthetiseert hij de meest dringende beleidsvragen en actiepunten.

Op de rapporten van de VREG, en de kosten-batenanalyse meer in het bijzonder, kwamen tal van reacties.

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) adviseerden³ om verdere aanvulling en verduidelijking te bekomen vooraleer men een beslissing neemt over de uitrol van slimme meters. Er wordt voor gepleit om een nieuwe kosten-batenanalyse te maken, waarin alternatieve scenario's moeten worden meegenomen. Daarbij moet er onder meer oog zijn voor een gesegmenteerde uitrol, voor de relatie met de ontwikkeling van een slim net en voor alternatieven op het vlak van energiebesparing. De kosten en baten voor de eindgebruiker moeten bij deze scenario's steeds centraal staan.

Daarnaast was een belangrijk punt van kritiek dat er onvoldoende informatie voorhanden was om de assumpties in de kosten-batenanalyse te onderbouwen. De raden vroegen dan ook naar meer transparantie over de aannames die ten grondslag liggen aan de analyse. Dit zou het mogelijk maken de twee uitgevoerde KBA's met elkaar te vergelijken. Voorbeelden van assumpties die vragen oproepen waren onder andere het toewijzen van de baat van switchgedrag aan de uitrol van slimme meters en de hypothetische aard van de nood aan maandelijks uitlezing van de meter.

Ten slotte werd ook om een traject voor het verdere besluitvormingsproces gevraagd en opgemerkt dat het beleidsplatform slimme meters en netten dient te worden versterkt.

Naast de SERV en de Minaraad bracht ook een platform van middenveldorganisaties (ABVV, ACLVB, ACV, ACW, BBL, Gezinsbond, Liga voor Mensenrechten, Onderzoeks- en Informatiecentrum van de Verbruikersorganisaties (OIVO), Samenlevingsopbouw, Test-Aankoop en Welzijnszorg) een advies uit.

² Advies van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt van 17 januari 2012 met betrekking tot de voorbereiding van de invoering van slimme meters (ADV-2012-2).

³ Advies van SERV en Minaraad van 1 maart 2012 over de herziene kosten-batenanalyse voor slimme meters.

Dit advies ligt in lijn van het advies van de SERV en de Minaraad. Deze organisaties hadden ook punctuele opmerkingen over de onduidelijkheid met betrekking tot de baten voor het milieu, het uitblijven van een kosten-batenanalyse over een afzonderlijke uitrol bij specifieke gebruikersgroepen en de keuze voor een verplichte in plaats van vrijwillige uitrol. Het platform merkte ook op dat een grote groep (kleine) gebruikers zou moeten opdraaien voor de kost van de algemene uitrol van slimme meters waar allicht maar enkele grote gebruikers een directe baat bij hebben.

Concluderend stelde het advies vier principes voorop waarop een goede beleidsbeslissing zich moet baseren:

- een kosten-batenanalyse waarin een gesegmenteerde uitrol bij specifieke doelgroepen en gebruikersprofielen bestudeerd en geanalyseerd wordt;
- duidelijkheid over de verdelingseffecten: op welke manier en aan wie zullen de kosten voor de uitrol van de slimme meters doorgerekend worden;
- degelijke kennis van de reële baten van slimme meters op het vlak van energiebesparing en voor het uitbouwen van slimme netten, de lopende proefprojecten moeten hierin het bijzonder oog voor hebben;
- een visie op het toekomstige energiesysteem. Slimme meters kunnen een plaats hebben in een slim net, maar mogen zeker geen doel op zich zijn.

Op 9 maart 2012 heeft de Europese Commissie een aanbeveling⁴ gedaan in het kader van de voorbereiding van de uitrol van slimmeterssystemen. Ook op dit vlak is post factum een toets gedaan binnen het beleidsplatform, waarbij is vastgesteld dat de tussentijdse analyse (eind 2011) voldoet aan de richtsnoeren en de bijlage I van het derde energiepakket.

Ondertussen voeren de distributienetbeheerders via hun proefprojecten een belangrijk onderdeel van het onderzoek naar de wenselijkheid van een mogelijke algemene uitrol van slimme meters in Vlaanderen uit. De eerste fase van de proefprojecten (de zogenaamde Proof of Concept) is ondertussen reeds afgerond. De conclusies van dit project, waarbij de nadruk lag op de communicatietechnologie, zijn opgenomen in een rapport dat gepubliceerd is op de websites van Eandis en Infrax. De voornaamste conclusie was dat zowel het eigen systeem van PLC-communicatie (PLC: power line carrier) van Eandis als de combinatie van communicatie via de kabelinfrastructuur en draadloze communicatie door Infrax in principe de beoogde doelstellingen qua bereik en snelheid konden halen.

Ondertussen is de tweede fase van de proefprojecten (het zogenaamde pilootproject) gestart waarbij de logistiek van het uitrolproces wordt getest.

In de praktijk zit de VREG een stuurgroep voor, die erop moet toezien dat het pilootproject van Eandis en Infrax aan de verwachtingen van de verschillende stakeholders kan beantwoorden. Deze stuurgroep vergadert maandelijks en koppelt terug naar de werkgroepen van het beleidsplatform.

Op 15 juni 2012 (VR 2012 1506 DOC.0565/1BIS-4) heeft de Vlaamse Regering, omwille van de grote onzekerheid van het resultaat ervoor gekozen om op dit moment niet over te gaan tot de uitrol van de slimme meter in Vlaanderen. Die onzekerheid is het gevolg van:

- de grote variatie in de uitkomst van de kosten-batenanalyse, op een totale investeringskost van 2 miljard euro;
- de pertinente vragen die gesteld zijn bij de aannames van de KBA;

⁴ Commission recommendation of 09.03.012 on preparations for the roll-out of smart metering systems, C(2012) 1342.

- het feit dat de proefprojecten van de netbeheerders nog niet afgerond zijn en dus nog niet de nodige informatie hebben opgeleverd, meer bepaald met betrekking tot de effecten op het energieverbruik;
- de vaststelling dat er nog geen afdoend antwoord is geformuleerd op de vraag hoe kan worden vermeden dat kosten en baten ongelijk worden gespreid;
- het feit dat de markt voor slimme meters nog niet rijp is en de kostprijs de komende jaren misschien nog aanzienlijk kan dalen.

Dit is ook zo gerapporteerd aan de Europese Commissie. De beslissing van de Vlaamse Regering vormde een onderdeel van het eindrapport dat Energieoverleg (ENOVER), het overleg tussen de federale overheid en de gewesten over energie, voor de deadline van 3 september 2012 aan de Europese Commissie heeft overgemaakt.

Hoewel de Vlaamse Regering besloten heeft om op dit moment niet over te gaan tot een uitrol van slimme meters in Vlaanderen voorziet zij wel in een vervolgtraject.

Zo wordt het pilootproject begeleid en zal er een antwoord geformuleerd worden op een aantal bijkomende vragen waarbij ook rekening gehouden zal worden met de opmerking opgenomen in de verschillende adviezen.

Ook de rolverdeling blijft op vandaag ongewijzigd: de distributienetbeheerder blijft instaan voor de meterinfrastructuur en de achterliggende meetsystemen, en voor het ter beschikking stellen van de data aan de verschillende partijen. De VREG heeft gesteld dat dit model kan toegepast worden, mits de nodige bijkomende regulering voor het gebruik van de data. Ook de rolverdeling bij de uitvoering van de sociale openbaredienstverplichtingen blijft ongewijzigd.

Om het onderzoek tijdens het pilootproject goed te laten verlopen moet er wel een kader worden opgesteld voor het gebruik van de data. Dit kader kan ook inzichten leveren in het opstellen van een eventueel kader voor het gebruik van slimmeterdata in een operationele context. Hieraan werd deels tegemoetgekomen door een mededeling van de VREG⁵. Tegen de volgende kosten-batenanalyse zal daarnaast een minimale lijst van functionaliteiten voor de slimme meter worden vastgelegd en meer duidelijkheid worden geboden over mogelijke scenario's van kostenverdeling. Beide opdrachten zullen door de VREG worden opgenomen.

Tevens wordt er voorzien in een vervolgtraject voor slimme netten waarbij een belangrijke vraag is of de slimme meter (en de bijhorende communicatie- en randapparatuur) wel een *conditio sine qua non* is om tot een slim energiesysteem te komen.

De VREG heeft de problemen in kaart gebracht in RAPP-2011-19 en de hefboomen aangegeven waarmee de transitie naar slimme netten kan worden vormgegeven. Na overleg in het beleidsplatform werd een eerste versie van actieplan uitgewerkt. De komende jaren komt het erop aan om de acties uit te voeren en indien nodig bij te sturen in functie van de gedetecteerde prioriteiten.

Om een bijgestuurde kosten-batenanalyse mogelijk te maken zal de VREG de relatie tussen slimme meters en slimme netten meer gedetailleerd moeten nagaan. Meer specifiek moet men duidelijkheid krijgen over hoe beide evoluties zich in fasering en investeringen met elkaar verhouden.

De belanghebbenden zullen bij deze verdere acties blijvend betrokken worden via het beleidsplatform.

⁵ Mededeling van de VREG van 1 oktober 2012 met betrekking tot de testen (proefproject) die uitgevoerd worden met slimme meters, met een focus op data veiligheid & privacy (MEDE-2012-04).

Dit ontwerp van decreet delegeert aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid tot het bepalen of en in welke situaties er slimme meters uitgerold moeten worden door de distributienetbeheerders en de beheerders van de gesloten distributienetten.

De huidige regelgeving houdt geen rekening met de mogelijkheden en de risico's van slimme meters. Daarom bevat het ontwerp van decreet een basis voor het uitwerken van de voorwaarden waaraan een slimme meter moet voldoen. Het ontwerp van decreet stelt dat de Vlaamse Regering moet bepalen welke partijen voor welke doeleinden toegang krijgen tot de gegevens van de slimme meters, en legt ook bepalingen vast die er mede voor zorgen dat de partijen die toegang krijgen tot de data uit de slimme meters dataveiligheid garanderen en de privacywetgeving naleven. Tevens bepaalt het ontwerp van decreet dat de netbeheerder en de beheerder van het gesloten distributienet de netgebruiker voldoende moeten informeren bij de installatie van een slimme meter.

2.3.2. Bepalingen in verband met metingen bij gebruik van een stadsverwarmingsnet of een centrale bron die verschillende gebouwen bedient

Artikel 9.4 van de Energie-efficiëntierichtlijn gaat uitdrukkelijk in op de situatie ingeval de verwarming en koeling of warmwatervoorziening van een gebouw geleverd wordt door een stadsverwarmingsnet of door een centrale bron die verschillende gebouwen of verbruikers bedient. In dat geval moet een warmtemeter of een warmwatermeter worden geïnstalleerd bij de warmtewisselaar of het leveringspunt. Tegen uiterlijk 31 december 2016 moeten in appartementsgebouwen en multifunctionele gebouwen ook individuele verbruiksmeters worden geïnstalleerd, tenzij dit technisch niet haalbaar is of niet kostenefficiënt is. Als dat technisch niet haalbaar of niet kostenefficiënt is, moeten individuele warmtekostenverdelers worden gebruikt op het niveau van elke radiator, tenzij dit opnieuw niet kostenefficiënt zou zijn. De lidstaten kunnen dan, met het oog op een transparante en accurate berekening van het individuele verbruik, transparante regels invoeren voor de verdeling van de kosten van het thermische of warmwaterverbruik, met richtsnoeren voor respectievelijk:

- a) warm water voor huishoudelijk gebruik;
- b) warmte uit de installatie van het gebouw voor de verwarming van de gemeenschappelijke ruimte;
- c) het verwarmen van appartementen.

Het ontwerp van decreet legt het algemene decretale kader vast opdat aan artikel 9.4 van de Energie-efficiëntierichtlijn zou kunnen worden voldaan en opdat via uitvoeringsbesluiten van de Vlaamse Regering ook voorwaarden kunnen worden vastgelegd aan de betreffende installaties en de beheerders van die installaties.

3. HERVORMING VREG

Voorgesteld wordt om de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) te hervormen. De VREG moet zich kunnen concentreren op zijn kerntaken als energieregulator, met name de regulerende taken voorzien in de Europese Energierichtlijnen. Dit zal meer dan ooit nodig zijn met het oog op de toekenning van de nieuwe bevoegdheid aan de VREG over de distributienettarieven, zoals voorzien in het Vlinderakkoord.

Om op deze kerntaken te kunnen focussen, zal zijn huidige taak inzake de behandeling van dossiers inzake de groenestroomcertificaten (GSC), warmte-krachtcertificaten (WKC) en garanties van oorsprong (GVO), inclusief de daarbijhorende controles, overgedragen worden aan andere instanties.

De overdracht van deze taken zal gerealiseerd worden in twee stappen:

1. de behandeling van de dossiers inzake GSC, WKC en GVO's voor groenestroom- en warmte-krachtinstallaties met uitzondering van PV-installaties (hierna 'expertisedossiers'), zal vanaf 1 april 2014 overgenomen worden door het Vlaams Energieagentschap (VEA), dat reeds belangrijke taken heeft inzake de steunverlening aan deze installaties. Op basis van de gegevens die het VEA verzamelt bij de behandeling van deze dossiers, zal ze maandelijks berekenen hoeveel GSC, WKC en GVO toegekend moeten worden. De VREG zal op basis van een rapportering door het VEA dan het juiste aantal GSC, WKC en GVO aanmaken en toekennen in de certificatedatabank aan de juiste certificaatgerechtigde. De verkoop en inlevering van deze GSC, WKC en GVO zal verder gebeuren in de certificatedatabank, onder toezicht van de VREG, net zoals momenteel het geval is;
2. de behandeling van de dossiers inzake GSC en GVO's voor de eigenaars van zonnepanelen (hierna 'standaarddossiers') wordt overgedragen aan de distributienetbeheerders. Deze zullen een uniek loket aanbieden voor de eigenaars van zonnepanelen aangesloten op hun net, waar deze zowel zullen terechtkunnen voor aspecten in verband met de aansluiting van de PV-installatie op het net als voor vragen in verband met de toekenning en uitbetaling van GSC en GVO's voor de elektriciteit opgewekt via de zonnepanelen. Op basis van de gegevens die de netbeheerder verzamelt bij de behandeling van deze dossiers en vervolgens overmaakt aan het VEA, zal het VEA berekenen hoeveel GSC en GVO toegekend moeten worden voor de productie van elektriciteit in deze PV-installaties, rekening houdend met de relevante wetgeving (onder andere bandingfactor). De VREG zal op basis van een rapportering door het VEA dan het juiste aantal GSC en GVO aanmaken en in de juiste portefeuille plaatsen. Deze overdracht zal pas gerealiseerd kunnen worden in 2015 omdat daartoe eerst de nodige IT-ontwikkelingen moeten gebeuren.

In beide gevallen zou de overdracht van deze taken moeten leiden tot efficiëntiewinsten, door clustering van deze taken met bestaande processen bij de ontvangende instanties.

De toekomstige taakverdeling is dus als volgt:

- de netbeheerders zijn de beheerders van de gegevens van de productie-installaties aangesloten op hun net, inclusief de meetwaarden (inzake elektriciteit en aardgas) van deze installaties;
- zij maken deze gegevens over aan het VEA teneinde deze toe te laten te berekenen hoeveel en welke GSC, WKC en GVO moeten worden toegekend aan de betrokken installatie, waarbij het VEA verantwoordelijk is voor de toepassing van de juiste regelgeving (onder andere juiste bandingfactoren);
- op basis van de door het VEA gemaakte berekening worden de GSC, WKC en GVO gecreëerd door de VREG; ook de handel en de inlevering van GSC, WKC en GVO gebeurt onder toezicht van de VREG.

Realisatie van bovenstaande taakverdeling vergt aanzienlijke IT-inspanningen en een goede uitwisseling van gegevens tussen de VREG, het VEA en de netbeheerders. De opzet van een juiste toekomstige IT-infrastructuur was dan ook een onderdeel van de afspraken van 12 september 2013.

Naar aanleiding van het project inzake de overdracht van de behandeling van de standaard- en expertisedossiers van de VREG naar de netbeheerders en het VEA, gebeurde begin 2013 door de IT-dienstverlener van de Vlaamse overheid (HP-Belgacom) een functionele en technische evaluatie van de bestaande certificatedatabank van de VREG. Dit onderzoek toonde aan dat de certificatedatabank stilaan end-of-life is en sowieso vervangen dient te worden door een nieuwe toepassing die voldoet aan de laatste inzichten

inzake toepassingsarchitectuur en de mogelijkheid biedt om verdere efficiëntiewinsten te boeken.

De bestaande certificatedatabank dient niet grondig gewijzigd te worden teneinde de overdracht van de dossierbehandeling van de expertisedossiers mogelijk te maken. De toekenning van GSC, WKC en GVO aan deze installaties zal verder blijven gebeuren door de VREG in de bestaande certificatedatabank, evenwel op basis van de gegevens en dossierbehandeling door het VEA. Deze overdracht kan dus tegen 1 april 2014 worden gerealiseerd.

Voor wat de standaarddossiers betreft, is een snelle implementatie van de overdracht van taken van de VREG aan de netbeheerders evenwel niet mogelijk binnen de huidige certificatedatabank. Deze overdracht (meer dan 225.000 dossiers) moet – om grote risico's te vermijden – gebeuren na indienstname van volgende IT-toepassingen:

- een nieuwe te ontwikkelen centrale databank, in gezamenlijk beheer van de VREG en het VEA, waarin alle data opgeslagen wordt van de groenestroom- en WKK-installaties, en die het mogelijk maakt voor beide instanties om hun taken uit te voeren: met name het toezicht op de productie in deze installaties en daaruitvolgend de berekening van het juiste aantal GSC, WKC en GVO door het VEA en de toekenning en het toezicht op de handel en de inlevering van de certificaten en GVO's door de VREG;
- een interface tussen deze nieuwe centrale databank en de databanken bij de netbeheerders met de gegevens van deze installaties en hun meetwaarden.

De oplevering van deze nieuwe IT-toepassingen is voorzien voor de eerste helft van 2015. Tot zolang zal de VREG blijven instaan voor de dossierbehandeling van de standaarddossiers (PV-dossiers). Door de daling van het aantal nieuwe aanvraagdossiers, de over de afgelopen jaren uitgevoerde automatisaties en een reeds uitgebreide samenwerking met de netbeheerders in verband met de uitwisseling van gegevens inzake wijzigingen van installaties kan de werklast bij de huidige personeelsleden (vier voltijdequivalenten (vte's)) die bij de VREG deze dossiers behandelen momenteel onder controle worden gehouden.

De overdracht vereist vooral aanpassingen in het Energiebesluit. In voorliggend ontwerp van decreet zijn de nodige wijzigingen op niveau van het Energiedecreet opgenomen.

4. ADVIEZEN

4.1. Adviezen SERV en Minaraad

(1.1) De SERV vraagt te overwegen om niet alleen de certificaten-toekenning van expertisedossiers aan het VEA over te dragen, maar meer – zo mogelijk alle – certificaten-gerelateerde backofficetaken.

- In het ontwerp wordt naast de overdracht van de dossierbehandeling van de expertise-dossiers, ook de berekening van het aantal aan te maken steuncertificaten en GVO's, zowel voor expertisedossiers als standaarddossiers overgedragen van de VREG naar het VEA. Dit maakt dat alle certificaatgerelateerde backofficetaken weggenomen worden bij de VREG.

Enkel de (geautomatiseerde) aanmaak van steuncertificaten en GVO's, evenals de (geautomatiseerde) handel en inlevering ervan blijft een verantwoordelijkheid van de VREG. Zonder de data die in het kader van de uitoefening van deze taken bekomen wordt kan de VREG immers niet de werking van de markt van steuncertificaten en GVO's opvolgen, noch blijven toezien op de naleving van openbardienstverplichtin-

gen zoals onder andere de doorrekening van de kosten van de certificatenverplichting door de leveranciers.

(1.2) De SERV is geen voorstander van de overdracht van de toekenning van steuncertificaten en garanties van oorsprong in PV-dossiers naar de netbeheerders, tenzij het louter zou gaan over metering- of frontofficetaken.

- De voorliggende teksten werden zo aangepast dat enkel de dossierbehandeling van de PV-dossiers wordt overgedragen, dit zijn de door de SERV bedoelde metering- en frontofficetaken inzake PV.

De SERV meent dat er wellicht geen efficiëntiewinsten worden bereikt door de voorziene overdracht naar de netbeheerder.

- De overgedragen taken aan de netbeheerders betreffen metering- en frontofficetaken die gelinkt zijn aan de taken van een netbeheerder, met name het zicht houden op installaties die op zijn net zijn aangesloten, de validatie van meterstanden, de uitbetaling van minimumsteun enzovoort. Het betreft data waarover de netbeheerder sowieso moet beschikken. De toekenning van steuncertificaten en GVO's zou de creatie van nieuwe databanken vergen, met complexe uitwisselingsprocessen. Hier is echter niet meer voor gekozen in voorliggende teksten. Het voorliggend project bestaat erin om ervoor te zorgen dat de PV-eigenaar de nodige gegevens van zijn installatie maar eenmaal moet melden (namelijk aan de netbeheerder) en dat de netbeheerder deze gegevens uitwisselt met de centrale databank die beheerd wordt door de verantwoordelijken voor de berekening en toekenning van de GSC, WKC en GVO's (VREG en VEA). Dit is zeker een efficiëntiewinst.

De SERV meent dat er geen volwaardig uniek loket zou gecreëerd worden, en dat de installateurs van PV-panelen nu reeds deze functie zouden uitoefenen. Verder wordt opgemerkt dat er geen uniek loket is indien PV-eigenaars ervoor zouden opteren om hun steuncertificaten of GVO's actief te verkopen op de markt.

- Installateurs van zonnepanelen dienen nu vaak een aanvraag tot toekenning van GSC in voor hun klanten, maar spelen doorgaans geen rol nadien bij het doorgeven van meterstanden. Dat zal in de toekomst gebeuren via het uniek loket bij de netbeheerder. Het is de bedoeling dat de IT-systemen zo opgezet worden dat ook actieve verkopen op de markt kunnen gebeuren via één login.

De SERV meent dat de toekenning van garanties van oorsprong door enerzijds het VEA en anderzijds de netbeheerders in strijd is met de Europese regels, die eisen dat dit door één instantie gebeurt.

- Conform de Europese regels blijven de taken inzake de toekenning, verhandeling en vernietiging van garanties van oorsprong bij één partij, namelijk de VREG.

De SERV meent dat de uitvoering van de dossierbehandeling door de netbeheerders gecontroleerd moet worden.

- De controle op de juiste dossierbehandeling door de netbeheerders (inclusief controle isolatievoorwaarde, uitbetaling juiste minimumsteun enzovoort) zal vanaf 2015 overgedragen worden van de VREG naar het VEA. Dit naar analogie met de REG-ODV en -premies, waar een gelijkaardig toezicht wordt uitgevoerd door het VEA.

De SERV vreest voor ongelijke marktinformatie indien de netbeheerders, als gevolg van de onvolledige unbundling, zicht zouden hebben op een belangrijk deel van de certificatenmarkt.

- De netbeheerders hebben geen volledig zicht op de handel en markt in steuncertificaten en garanties van oorsprong. Zij hebben enkel zicht op de steuncertificaten die aan hen te koop worden aangeboden aan de minimumsteunprijs.

De SERV vreest voor grote inspanningen om de verschillende databanken op elkaar af te stemmen en vreest voor verlies van beleidsrelevante informatie.

- De keuze van de ontwikkeling van een gemeenschappelijke databank door de VREG en het VEA moet deze vrees wegnemen. De beleidsrelevante informatie zit daarbij centraal. De opzet van dit systeem zal de nodige IT-inspanningen vergen, maar doordat de meer variabele elementen (vooral regelgeving, onder andere bandingfactoren) in het centrale systeem zit, zal deze verbinding tussen netbeheerders en dit centrale systeem wellicht weinig aan verandering onderhevig zijn.

De SERV vraagt duidelijkheid over de verrekening van de kosten voor de netbeheerder.

- De taken die overgedragen worden aan de netbeheerder zijn metering- en frontoffice-taken die gelinkt zijn aan de taken van een netbeheerder, met name het zicht houden op installaties die op zijn net zijn aangesloten bij de exploitatie van zijn net, de validatie van meterstanden en de uitbetaling van minimumsteun. Dit zijn data waarover de netbeheerder sowieso moet beschikken. Deze informatie wordt momenteel al overgemaakt aan en beheerd door de netbeheerder in het kader van de aanmelding van de aansluiting van een installatie op zijn net. Opname van deze kosten in de tarieven is dus logisch. Op de hoogte van de kosten voor deze taken zal worden toegezien door de regulator. De informatie die aan de netbeheerders wordt overgemaakt in het kader van het uniek loket zorgt trouwens niet alleen voor kosten voor de netbeheerder, maar ook voor baten bij allerlei interne processen (onder andere inzake verhuizingen van klanten en installaties).

(1.3) De SERV is voorstander van één certificatedatabank bij het VEA, die best gelinkt wordt aan Atrias en in eigen beheer wordt ontwikkeld door een degelijk uitgebouwde Vlaamse ICT-cel.

- De VREG en het VEA gaan één nieuwe, gemeenschappelijke databank laten ontwikkelen door de gemeenschappelijke IT-partner van de Vlaamse overheid. Daarbij zal rekening worden gehouden met een toekomstige link met Atrias, maar opgemerkt moet worden dat Atrias zelf ten vroegste pas operationeel zal worden vanaf 2016. Bovendien maken een heel aantal gegevens (onder andere meterstanden kleine PV-installaties) momenteel geen deel uit van de informatie die zal beheerd worden door Atrias.

(1.4) De SERV meent dat een uniek loket voor duurzame energie-installaties zinvol is, niet alleen voor PV-installaties, maar ook voor niet-PV-installaties. Dit vergt interne gegevensuitwisseling en overleg bij de overheid, met name ook met de vergunningverlenende overheden.

- De bouw van het nieuwe IT-systeem is een eerste stap in deze richting. Een volgende stap zal inderdaad zijn te onderzoeken of ook geen linken kunnen worden gelegd met de databanken van vergunningverlenende overheden. Dit zal echter pas kunnen gebeuren na 2015.

(2.1) De creatie van een nieuwe handelsdatabank bij de VREG verdient volgens de SERV heroverweging, ook in het kader van de bredere evoluties die de certificaten systemen en de certificatenhandel doormaken.

- De huidige certificaten databank van de VREG is end-of-life en moet sowieso vervangen worden door een nieuwe toepassing. Bij de ontwikkeling van deze toepassing kon niet voorzien worden dat het zou moeten worden gebruikt voor het beheer van meer dan 225.000 installaties en een hele reeks opeenvolgende aanpassingen in de wetgeving (onder andere invoering minimumsteun, bandingfactoren enzovoort) moest opvangen. De bouw van een nieuwe gemeenschappelijke certificaten databank door de VREG en het VEA biedt de door de SERV gevraagde garanties inzake efficiëntie en toekomstige uitbreidingen in functie van de voorzienbare noden en verbetert de mogelijkheden inzake monitoring van de duurzame energieproductie.

(2.2) De SERV stelt zich vragen over de zinvolheid van de bankingregeling nu – volgens haar – de waarborgregeling ten voordele van de netbeheerders wordt geschrapt.

- Het is niet de bedoeling om in voorliggend ontwerp van decreet de waarborgregeling opgenomen in artikel 15.3.5/5 van het Energiedecreet op te heffen. De opheffing van dit artikel, zoals opgenomen in de op 6 september goedgekeurde versie van het voorontwerp van decreet, verwees naar het voorafgaande (overgangs)artikel inzake dossierbehandeling van de standaarddossiers door de VREG. De nummering van dit artikel wordt aangepast.

(3.1) Ook wijst de SERV erop dat de overdracht van de VREG-bevoegdheden naar het VEA en de netbeheerders niet de finale oplossing vormt voor de capaciteitstekorten binnen de VREG en de capaciteitsproblemen bij het VEA enkel vergroot.

- De overdracht van de frontofficetaken inzake de dossierbehandeling van standaarddossiers zal capaciteit (3 vte – niveau C) vrijmaken bij de VREG, die ingezet kan worden voor andere processen. Het celhoofd van de PV-cel zal voltijds ingezet kunnen worden bij het beheer van de nieuwe certificaten databank, wat een kwalitatieve winst betekent voor de VREG. Over de VREG en het VEA samen leveren de toegelichte taakverschuivingen aanzienlijke efficiëntiewinsten op.

(3.2) De SERV vraagt om werk te maken van een goed uitgebouwde ICT-cel binnen de Vlaamse overheid.

- De VREG en het VEA maken voor de realisatie van dit project gebruik van de gemeenschappelijke IT-dienstverlener van de Vlaamse overheid.

(4.1) De SERV vraagt goede waarborgen inzake informatietoegang en dataoverdracht.

- Alle relevante informatie zal terug te vinden zijn in de nieuwe centrale certificaten databank. Deze zal nieuwe mogelijkheden bieden aan het VEA om toe te zien op de productie van duurzame energie en dus ook om hierover meer statistieken te publiceren.

(4.2) De SERV vraagt naar duidelijkheid over wie de B_{tot} zal bepalen in de toekomst, de VREG of het VEA.

- De gegevens nodig voor de berekening van de B_{tot} (enerzijds gegevens over aantal toegekende en ingeleverde certificaten en anderzijds productiegegevens) zullen in de toekomst terug te vinden zijn in de centrale databank van de VREG en het VEA en de bepaling hiervan zal dus ook een gedeelde verantwoordelijkheid zijn.

4.2. Advies Raad van State

De Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, verzocht op 29 oktober 2013 de afdeling Wetgeving van de Raad van State haar advies over voornoemd ontwerp te verstrekken. De adviestermin bedroeg 30 dagen. De afdeling Wetgeving van de Raad van State gaf op 29 november 2013 haar advies nr. 54.390/3.

De Raad van State stelt dat de definitie van ‘privacywetgeving’ onvolledig is. Ook entiteiten van de Vlaamse overheid zullen immers toegang krijgen tot de gegevens uit slimme meters of individuele verbruiksmeters, wat door de gemachtigde wordt bevestigd. Bijgevolg dient naast de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens en de uitvoeringsbesluiten van die wet, ook melding te worden gemaakt van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer. Hieraan wordt gevolg gegeven.

De Raad van State stelt de vraag of met het oog op een correcte omzetting van richtlijn 2012/27/EU niet moet worden voorzien in een aantal verplichtingen, onder meer op het gebied van toegang tot het netwerk, in hoofde van de beheerders van een privé-distributienet, teneinde het mogelijk te maken dat ook afnemers van die privé-distributienetten een rechtstreeks beroep kunnen doen op aanbieders van energiediensten. Privé-distributienetten, met name netten die géén distributienet, noch een gesloten distributienet zijn, zijn in principe verboden overeenkomstig artikel 4.7.1, §1, van het Energiedecreet. Enkel zeer restrictief omschreven privé-distributienetten zijn toch toegelaten. Het gaat daarbij om situaties als (studenten)kamers, rusthuizen, vakantiewoningen en laadpunten voor voertuigen. Het opleggen van dezelfde rechten en plichten bij deze toegestane privé-distributienetten als voor ‘publieke’ of gesloten distributienetten, zou tot grote kosten leiden voor de betrokken beheerder van het net en dus uiteindelijk ook voor de afnemer die erop is aangesloten. De bestaande situatie wordt door de meeste afnemers aangesloten op dit privé-distributienet ook niet als onredelijk beschouwd. Overeenkomstig artikel 4.7.4 van het Energiedecreet heeft de beheerder geen openbaredienstverplichtingen ten aanzien van de achterliggende afnemers. Naar analogie worden ook geen verplichtingen voorzien voor de beheerder van het privé-distributienet om ervoor te zorgen dat de afnemers van deze privé-distributienetten een rechtstreeks beroep kunnen doen op aanbieders van energiediensten.

De Raad van State stelt dat het ontworpen artikel 4.1.8/1, tweede lid, de netbeheerders een potentieel competitief voordeel bezorgt ten opzichte van private aanbieders van energiediensten op de volgens de Raad van State erg grote markt voor overheidsopdrachten betreffende energiediensten. Om concurrentievervalsing te vermijden, zou volgens de raad minstens moeten worden verduidelijkt dat deze diensten geleverd moeten worden aan marktvoorwaarden, en dat deze bepaling geen afbreuk doet aan de verplichtingen die voortvloeien uit de wetgeving inzake overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten. Daarom wordt in de memorie van toelichting verduidelijkt dat deze diensten moeten worden aangeleverd met respect voor de wetgeving overheidsopdrachten, en dus ipso facto aan marktvoorwaarden. Zo ondersteunen de netbeheerders momenteel, in uitvoering van een actieverplichting voorzien in het kader van de openbare dienstverplichtingen op vlak van rationeel energiegebruik (REG), de lokale besturen bij het energetisch verbeteren van hun patrimonium. In samenspraak met toezicht werd hiervoor geopteerd voor de figuur van een beheersoverdracht.

Als in dat kader opdrachten voor diensten of werken worden uitgeschreven, moet dit steeds met respect van de wetgeving op de overheidsopdrachten gebeuren.

De Raad van State stelt dat er betreffende het ontworpen artikel 4.1.18/1 een tegenstrijdigheid is tussen de decreettekst en de memorie van toelichting. De memorie wordt in overeenstemming met het decreet gebracht.

De Raad van State stelt dat gelet op de onschendbaarheid van de woning, die is gewaarborgd bij artikel 15 van de Grondwet en artikel 8, lid 1, van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM), het ontworpen artikel 4.1.26/1 van het Energiedecreet in beperkende zin dient te worden gelezen. Het principieel recht op toegang dat aan de netbeheerder wordt verleend, staat deze niet toe om – rekening houdend met de concrete omstandigheden – daarvan op onredelijke of disproportionele wijze gebruik te maken. Deze verduidelijking wordt in de memorie opgenomen.

Tot slot maakte de Raad van State een aantal wetgevingstechnische opmerkingen waarmee bij de redactie van het ontwerp van decreet rekening werd gehouden.

5. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Artikel 6, §1, VII, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI) stelt dat de gewesten in ieder geval bevoegd zijn op vlak van het energiebeleid voor: de distributie en het plaatselijk vervoer van elektriciteit door middel van netten waarvan de nominale spanning lager is dan of gelijk is aan 70 kilovolt; de openbare gasdistributie; de aanwending van mijn gas en van het gas afkomstig van hoogovens; de netten van warmtevoorziening op afstand; de valorisatie van steenbergen; de nieuwe energiebronnen met uitzondering van deze die verband houden met kernenergie; de terugwinning van energie door de nijverheid en andere gebruikers; het rationeel energieverbruik.

Het voorliggend ontwerp van decreet kadert in de gewestelijke bevoegdheden inzake elektriciteits- en gasdistributie, de netten van warmtevoorziening op afstand, nieuwe energiebronnen (hernieuwbare energiebronnen) en terugwinning van energie door de nijverheid (WKK) en het rationeel energieverbruik (energie-efficiëntie).

Artikel 2

Artikel 1.1.2 somt de Europese richtlijnen op die omgezet werden in het Energiedecreet, voor wat betreft de gewestelijke energiebevoegdheden. De vermeldingen van de vorige Energie-efficiëntierichtlijn (richtlijn 2006/32/EG) en de WKK-richtlijn (richtlijn 2004/8/EG) worden vervangen door de vermelding van de Energie-efficiëntierichtlijn (richtlijn 2012/27/EU).

Artikel 3

Een aantal definities, opgenomen in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet, worden toegevoegd of gewijzigd om in lijn te zijn met de Energie-efficiëntierichtlijn en om in een kader te voorzien voor een mogelijke toekomstige integratie van slimme meters.

Zo worden de begrippen ‘aanbieder van energiediensten’, ‘aggregator’, ‘energiedienst’, ‘privacywetgeving’ en ‘vraagzijdebeheer’ toegevoegd.

De definitie voor ‘vraagzijdebeheer’ werd overgenomen uit de derde Elektriciteitsrichtlijn⁶. Het begrip ‘vraagrespons’, zoals gehanteerd in de Energie-efficiëntierichtlijn, vormt een onderdeel van dit ‘vraagzijdebeheer’. Vraagrespons kan ook betekenen dat in bepaalde gevallen een tijdelijke vraagvermeerdering plaatsvindt in functie van marktsignalen. De begrippen ‘aanbieder van energiediensten’ en ‘aggregator’ worden ruimer gedefinieerd zodat deze begrippen niet enkel van toepassing zijn op afname maar ook op consumptie,

⁶ De richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van richtlijn 2003/54/EG.

productie en injectie. Deze partijen zullen namelijk niet enkel diensten aanbieden aan de vraagzijde maar ook aan de aanbodzijde.

Hiernaast worden de begrippen ‘budgetmeter voor aardgas’ en ‘budgetmeter voor elektriciteit’ aangepast zodat er niet meer verwezen wordt naar het opladen van een meter maar naar een systeem van voorafbetaling. Hierdoor wordt er voorzien in nieuwe mogelijkheden inzake vermogensbegrenzing en oplaadmogelijkheden zodat er reeds rekening gehouden wordt met slimme meters die worden getest.

Het begrip ‘ondersteunende dienst’ wordt geherdefinieerd op basis van de definitie zoals beschreven in de derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn. Met het herdefiniëren van ‘ondersteunende dienst’ wordt dit begrip uitgebreid tot alle diensten die nodig zijn voor de exploitatie van het transmissie- of distributienet.

Er wordt tevens een definitie van ‘stadsverwarming of -koeling’ ingevoerd, namelijk ‘de distributie van thermische energie in de vorm van stoom, warm water of gekoelde vloeistoffen vanuit een centrale productie-installatie via een netwerk dat verbonden is met meerdere gebouwen of locaties, voor het verwarmen of koelen van ruimten of processen’. Deze definitie is overgenomen uit richtlijn 2010/31/EU. Conform artikel 2, 41°, van de richtlijn 2012/27/EU is een dergelijke stadsverwarming of -koeling maar ‘efficiënt’ wanneer het systeem ten minste 50% hernieuwbare energie, 50% afvalwarmte, 75% warmte uit warmte-krachtkoppeling of 50% uit een combinatie van dergelijke energie en warmte gebruikt. De Vlaamse Regering zal bij de praktische implementatie van het door het ontwerp van decreet ingevoegde nieuwe hoofdstuk VIII van titel VII van het Energiedecreet daarmee rekening dienen te houden.

Tot slot wordt de definitie van ‘eilandwerking’ aangepast. Tijdens de werkmeetings ter voorbereiding van de PV-overdracht is immers gebleken dat de draagwijdte van de definitie ‘eilandwerking’ verder gaat dan algemeen werd aangenomen. Wanneer het enkel bedrijven betreft die voorzien in hun eigen elektriciteitsbehoeften, is toewijzing aan één netbeheerder voor het volledige Vlaamse Gewest vanuit praktisch oogpunt aangewezen. Installaties in eilandwerking kunnen echter ook bijvoorbeeld PV-installaties zijn die geïnstalleerd worden op bijvoorbeeld binnenvaartschepen, caravans, mobilhomes enzovoort. In dit geval zal het niet meer beperkt blijven tot enkele gevallen en is het niet meer aangewezen om de verplichting van een ‘uniek loket’ en de minimumsteunverplichting aan Elia – als transmissienetbeheerder – toe te vertrouwen. De pragmatische oplossing die samen met het Vlaams Energieagentschap en de VREG gezocht wordt voor de twaalf PV-installaties die momenteel aangesloten zijn op het Elia-net om hoge IT-investeringen langs beide kanten bij de uitwerking van een uniek loket te vermijden, zou eveneens in gevaar komen. Daarnaast zijn de technische regels van Elia (als plaatselijk vervoernet of transmissienet) niet aangepast om een grote hoeveelheid van installaties in eilandwerking te behandelen die in de toekomst misschien standaard in tal van gebruiksgoederen zullen worden ingewerkt. Tot slot stelt zich tevens een bevoegdheidsrechtelijk probleem aangezien de gewestbevoegdheden territoriaal begrensd zijn, maar dergelijke mobiele installaties uit hun aard de lands- en gewestgrenzen kunnen overschrijden.

Daarom wordt voorgesteld om de decretale definitie van eilandwerking (artikel 1.1.3, 30/2°, van het Energiedecreet) aan te passen zodat mobiele energieopwekkingsinstallaties worden uitgesloten.

Artikel 4 en artikel 27

Via haar arrest nr. 154/2013 van 13 november 2013 vernietigde het Grondwettelijk Hof het artikel 13 en het artikel 15, 2°, van het decreet van 13 juli 2012 houdende wijziging

van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de milieuvriendelijke energieproductie (BS 20 juli 2012) wegens schending van de bevoegdheidsverdelende regels. Dit decreet voegde onder andere een artikel 7.1.15 in het Energiedecreet in betreffende de doorrekening aan de eindgebruiker van de daadwerkelijk door de leverancier gemaakte kosten om te voldoen aan de verplichting, vermeld in artikel 7.1.10 en 7.1.11. Het Grondwettelijk Hof meende echter dat deze regeling inbrak op de federale tariefbevoegdheid, en dat deze regeling zich niet leent tot een gedifferentieerde regeling, en dat de weerslag ervan niet marginaal is zodat de decreetgever ook niet toegelaten is te handelen op grond van artikel 10 van de BWHI.

Het Grondwettelijk Hof liet echter na om artikel 3 van het decreet van 13 juli 2012 te vernietigen. Dit artikel voorzag in een verplichting voor de VREG om jaarlijks voor 30 juni een rapport te publiceren over de naleving van de verplichting, vermeld in artikel 7.1.15, door iedere leverancier in het Vlaamse Gewest gedurende de voorbije inleveringsperiode, vermeld in artikel 7.1.10, §1, en artikel 7.1.11, §1. Gelet op het feit dat artikel 7.1.15 werd vernietigd, is deze rapportageverplichting dan ook zonder voorwerp geworden. Er wordt dan ook voorgesteld om het artikel 3.1.3, eerste lid, 4°, f), van het Energiedecreet te herformuleren om tot een voor de VREG werkbare rapportageverplichting te komen. De bedoeling van deze rapportageverplichting is om te kunnen nagaan in welke mate leveranciers mogelijks meer doorrekenen op hun factuur dan de gemiddelde certificatenkost (berekend door de VREG volgens artikel 3.1.3, eerste lid, 4°, d), en zo de efficiënte werking van de ondersteuning via het certificatenmechanisme zouden ondermijnen. Een dergelijke rapportageverplichting kan trouwens niet worden geacht een schending van de bevoegdheidsverdelende regels uit te maken.

Inmiddels werd het voornoemde artikel 7.1.15 via artikel 11 van het decreet van 28 juni 2013 houdende diverse bepalingen inzake energie (BS 28 juni 2013) gewijzigd door het toevoegen van een tweede en derde lid. De draagwijdte van het vernietigingsarrest strekt zich in beginsel niet uit tot de bepalingen van artikel 7.1.15 die ingevolge een later decreet (in casu het decreet van 28 juni 2013) werden vervangen. Artikel 7.1.15, tweede lid, zoals van kracht sedert 1 juli 2013, bestaat derhalve op heden nog steeds. Hoewel artikel 11 van het decreet van 28 juni 2013 onlosmakelijk verbonden is met het eerste lid van het vernietigde artikel 13 van het decreet van 13 juli 2012 en om die reden de facto zonder voorwerp is geworden, verdient het de voorkeur om met het oog op de rechtszekerheid alsnog tot de intrekking van het betrokken artikel 11 van het decreet van 28 juni 2013 over te gaan. Via intrekking wordt de betrokken regel geacht ab initio niet te hebben bestaan, zodat er geen interpretatieproblemen of toepassingsproblemen, inclusief aansprakelijkheid van de overheid, voor kan ontstaan.

Artikel 5

Via dit artikel wordt een bijkomende doelstelling aan de VREG toegewezen.

Artikel 15, lid 1, van de Energie-efficiëntierichtlijn legt aan de nationale reguleringsinstanties een doelstelling op inzake energie-efficiëntie. Deze bepaling is reeds omgezet naar aanleiding van de omzetting van het derde Energiepakket en behoeft dus geen aanpassing aan het Energiedecreet.

Artikel 15, lid 8, van de Energie-efficiëntierichtlijn handelt over vraagzijdebeheer en legt een bijkomende taak op aan de nationale energieregulators. Dit artikel van het ontwerp van decreet herneemt deze taak en voegt aan het artikel 3.1.4/1 een bijkomende taak toe voor de VREG. Deze taak houdt in dat de VREG prikkels moet geven voor de deelname van vraagzijdebeheer op de elektriciteits- en gasmarkt.

Het doel van deze taak is dat de markt inzake energiediensten verder ontwikkeld kan worden zodat zowel het aanbod van als de vraag naar deze diensten uitgebreid wordt. De prikkels kunnen worden gegeven door aangepaste nettarieven en netregulering die voor verbeteringen inzake energie-efficiëntie zorgen en het ondersteunen van dynamische prijsstellingen via vraagrespons. Hierbij moet de VREG een geïntegreerde benadering volgen, waarbij rekening gehouden moet worden met potentiële besparingen in de energievoorziening en eindgebruikerssectoren.

Artikel 6

Dit artikel vervangt het opschrift van titel IV, hoofdstuk I, afdeling III, onderafdeling II, zodat dit opschrift uitgebreid wordt met nieuwe energiediensten. Door de ontwikkeling van nieuwe energiediensten als commerciële diensten in de elektriciteits- en gasmarkt moet ook gewaarborgd dat de netbeheerder als gereguleerde partij, die beschikt over de data die de aanbieders van energiediensten nodig hebben, geen commercieel voordeel heeft ten opzichte van deze partijen. Hierdoor moet het verbod op het uitoefenen van activiteiten inzake levering en productie uitgebreid worden naar het verschaffen van energiediensten. Het begrip energiediensten moet hierbij zeer ruim opgevat worden en omvat dus ook de diensten die een aggregator aanbiedt. Het aanleveren van onbewerkte data wordt evenwel niet beschouwd als een energiedienst.

Artikel 7

Dit artikel voegt het artikel 4.1.8/1 toe om zo het verbod dat geldt voor de netbeheerder om activiteiten te ondernemen in productie en levering uit te breiden tot commerciële energiediensten inclusief het optreden als aggregator. Het blijft mogelijk voor de netbeheerder om deze diensten op niet-commerciële wijze aan te bieden vanuit het netbeheer (bijvoorbeeld: advies verlenen bij aansluiting, diensten op vlak van congestiebeheer enzovoort).

Hierbij wordt in een uitzondering voorzien voor de diensten die de netbeheerder aan aandeelhouders/vennoten, in casu de lokale besturen, levert of moet uitvoeren op basis van het Energiedecreet en zijn uitvoeringsbesluiten. Ook wanneer de verplichting in hoofde van de netbeheerder voortspuit uit de regelgeving doet deze bepaling geen afbreuk aan de verplichtingen die voortvloeien uit de wetgeving inzake overheidsopdrachten.

Artikel 8

Artikel 15, lid 8, van de Energie-efficiëntierichtlijn legt op aan de lidstaten dat zij er voor moeten zorgen dat aanbieders van energiediensten en aggregatoren niet discriminerend behandeld worden. Dit artikel wijzigt artikel 4.1.9 van het Energiedecreet zodat het verbod op discriminatie door de netbeheerder uitgebreid wordt naar aanbieders van energiediensten, inclusief aggregatoren.

Artikel 9

Het artikel 4.1.18 van het Energiedecreet omschrijft de toegang tot het distributienet en het plaatselijk vervoernet voor elektriciteit.

Dit artikel moet worden herzien op basis van het artikel 15, lid 8, van de Energie-efficiëntierichtlijn.

De lidstaten moeten er namelijk voor zorgen dat aanbieders van energiediensten, inclusief aggregatoren, kunnen deelnemen aan de markten voor balancerings-, reserve- en andere

systeemdiensten, wat tot gevolg heeft dat deze partijen ook toegang tot het net moeten kunnen krijgen.

Het artikel 4.1.18 van het Energiedecreet wordt door dit artikel zo aangepast dat de toegang tot het distributienet en het plaatselijk vervoernet voor elektriciteit van deze partijen, of minstens de uitoefening van het toegangsrecht, verzekerd is.

Momenteel is bepaald dat drie categorieën recht op toegang tot het net hebben. Naast de producenten (voor hun injectiepunten) en de afnemers van elektriciteit op het plaatselijk vervoersnet voor elektriciteit, betreft het de leverancier, weliswaar in naam en voor rekening van 'zijn klant'. Dit betekent dat het telkens de producent of de afnemer is die toegangsgerechtigde is, maar dat dit toegangsrecht voor de afnemer op het distributienet in praktijk uitgeoefend wordt door de leverancier (vandaar de verwoording: in naam en voor rekening).

Het is inderdaad zo dat er in het huidige Vlaamse marktmodel een onderscheid gemaakt wordt tussen de toegangsgerechtigden, enerzijds, zoals bepaald in het Energiedecreet, en de toegangshouders, anderzijds, zijnde de natuurlijke persoon of rechtspersoon die een contract heeft gesloten met een netbeheerder, beheerder van het transmissienet of beheerder van het vervoersnet met betrekking tot de toegang tot diens net op een bepaald toegangspunt (cf. definitie artikel 1.1.3, 121°, van het Energiedecreet).

Het is in artikel IV.2.1.3 van het technisch reglement distributie elektriciteit (TRDE) en het technisch reglement distributie gas (TDRG) dat bepaald wordt welke partijen zich als toegangshouder kunnen aanmelden op een toegangspunt. Dit vereist immers het voldoen aan bepaalde voorwaarden (bijvoorbeeld handels- en balanceringsvoorwaarden, plicht tot aanduiden van een evenwichtsverantwoordelijke, instaan voor de kostprijs van het gebruik van het net).

Een afnemer op het distributienet, hoewel toegangsgerechtigde, kan geen aanvraag tot toegang tot het net indienen bij de distributienetbeheerder. De technische reglementen bepalen momenteel dat enkel een leverancier of producent dat kan (artikel IV.3.2.1, TRDE en TDRG). De toegang tot distributienet moet dus worden uitgeoefend door een door de afnemer te kiezen toegangshouder. Met andere woorden: deze toegangsgerechtigde moet een beroep doen op een derde, die de toegang in zijn plaats uitoefent.

Omwille van de verankering van dit marktmodel, het leveranciersmodel, wordt dit bestaande onderscheid tussen toegangsgerechtigde en toegangshouder bevestigd in het Energiedecreet. Door te expliciteren dat de afnemer of de producent de toegangsgerechtigde is, die al dan niet zelf kan optreden als toegangshouder (iets wat in de technische reglementen wordt bepaald), maar hoe dan ook degene is die de toegangshouder aanduidt, is meteen ook duidelijk dat er in diezelfde technische reglementen ruimte is om aan te geven welke toegangshouders eventueel bijkomend kunnen worden toegelaten, en of dit er één of meerdere kunnen zijn. De technische reglementen, die regelmatig worden herzien om nieuwe ontwikkelingen te ondervangen middels wijzigingen of aanvulling, zullen dan ook in die zin worden uitgewerkt dat aanbieders van energiediensten toegangshouder kunnen zijn, in zoverre zij dit nodig hebben om hun energiediensten te ontwikkelen.

Er wordt tevens duidelijk gespecificeerd dat het de toegangshouder is die aan de tarieven en voorwaarden onderhevig is, en niet de toegangsgerechtigde. Het is immers de toegangshouder die toegang heeft tot het net, en die bijgevolg aan de door de netbeheerder gestelde voorwaarden en tarieven moet voldoen, zoals bepaald in het toegangsreglement of -contract.

De aanrekening van de tarieven door de netbeheerder aan de toegangshouder volgt nu reeds uit het toegangsreglement of -contract. Dit wordt decretaal verankerd door bevestiging dat de tarieven en voorwaarden voor toegang tot het net gelden voor de toegangshouder. Dit is niet meer dan een verduidelijking van wat op heden bepaald is door het huidige artikel 4.1.18, namelijk dat een leverancier in naam en voor rekening van zijn klant toegang heeft tot het net, dit is tegen de gestelde tarieven en voorwaarden. Daarmee wordt in artikel 4.1.18 van het Energiedecreet bevestigd dat het ‘leveranciersmodel’ in Vlaanderen onverkort van toepassing is.

De doorrekening van de kosten – zoals onder meer de nettarieven die hij aan de netbeheerder betaalt voor toegang tot en gebruik van het net – die een toegangshouder maakt, aan zijn klant, is de evidentie zelf. Het staat de leverancier vrij zijn prijs te bepalen, dus zowel zijn energiekosten als de betaalde nettarieven dekt. Dit gebeurt dan ook als het ware automatisch via de ene factuur van de toegangshouder voor de toegangsgerechtigde.

Artikel 10

Artikel 15, lid 8, van de Energie-efficiëntierichtlijn voorziet erin dat de netbeheerders technische specificaties moeten opmaken met betrekking tot de toegang tot en de deelname van vraagrespons aan de markten inzake balancerings-, en andere ondersteunende diensten. Het opstellen van deze technische specificaties moet in nauwe samenwerking gebeuren met aanbieders van energiediensten, met inbegrip van aggregatoren.

De Energie-efficiëntierichtlijn voorziet in het nauw betrekken van afnemers, of organisaties van afnemers, bij de opstelling van deze specificaties.

Hoewel ervoor geopteerd is dat de netbeheerders, en niet de regulator, de technische specificaties vaststellen, gebeurt dit wel na goedkeuring door de regulator, zoals expliciet wordt bepaald. De regulator zal daarbij toekijken op het hoger vermelde betrekken van afnemers of organisaties van afnemers bij het opstellen van deze specificaties.

Artikel 11

Via dit artikel wordt aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid gegeven om te bepalen in welke situaties er slimme meters uitgerold worden en vast te leggen aan welke voorwaarden de slimme meter desgevallend moet voldoen. Deze beslissing is afhankelijk van het traject dat werd beschreven in de algemene toelichting.

Tevens wordt bepaald dat de Vlaamse Regering beslist welke partijen over welke gegevens moeten kunnen beschikken teneinde de hun toegewezen taken te kunnen uitvoeren. Zo kan een onderscheid worden gemaakt tussen de gegevens die de netbeheerders nodig hebben voor het uitvoeren van hun taken als netbeheerder, de gegevens die de leveranciers nodig hebben in het kader van hun leveringstaken en de gegevens die gebruikt kunnen worden door de aanbieders van energiediensten.

Hiernaast wordt uitdrukkelijk bepaald dat de partijen die data uit deze slimme meter krijgen te allen tijde de dataveiligheid moeten garanderen en de privacywetgeving moeten naleven.

Ten slotte wordt aan de netbeheerder en de beheerder van een gesloten distributienet, conform artikel 9, lid 2, van de Energie-efficiëntierichtlijn, een verplichting opgelegd tot het informeren en adviseren van de afnemer over zijn rechten en plichten en het potentieel van de slimme meter bij de installatie van de slimme meter. Deze informatie houdt onder meer

in dat de afnemer gewezen moet worden op hoe hij zijn verbruik kan controleren en indien mogelijk beheren door gebruik te maken van de display van de meter of de P1-poort.

Deze informatie mag echter niet zo ver gaan dat de netbeheerder en de beheerder van een gesloten distributienet overgaat tot het leveren van energiediensten.

Artikel 12

Dit artikel voegt een onderafdeling III, bestaande uit een artikel 4.1.26/1, toe aan titel IV, hoofdstuk I, afdeling X, met betrekking tot het recht op toegang voor de netbeheerders tot de installaties waarvan de netbeheerder eigenaar is maar die zich bevinden in de inrichting van de netgebruiker.

Het artikel regelt het recht voor de netbeheerder op toegang tot zowel de aansluiting, de ruimtes waardoor de aansluitkabel loopt en de ruimtes waarin de meetinrichting beschrijft. De netbeheerder moet namelijk het recht op toegang hebben voor het plaatsen, het inschakelen of het controleren van de meter en moet ook de mogelijkheid hebben om een meteropname uit te voeren bij de netgebruiker.

Dit recht heeft ook betrekking op werken aan de aansluiting. Op basis van de ervaringen van de distributienetbeheerders is namelijk gebleken dat de aansluitingen vaak gesaneerd moeten worden voor de plaatsing van een nieuwe meter. Als deze werken aan de aansluiting noodzakelijk zijn bij de metervervanging zou de netbeheerder het recht moeten hebben om toegang te verkrijgen om zo deze werken uit te kunnen voeren.

Het gevolg van dit recht voor de netbeheerder is dat de netgebruiker verplicht is om de netbeheerder toegang te geven voor het uitvoeren van de verschillende werken zoals beschreven in dit artikel. Gelet op de onschendbaarheid van de woning, die is gewaarborgd bij artikel 15 van de Grondwet en artikel 8, lid 1, van het EVRM, staat dit principieel recht op toegang dat aan de netbeheerder wordt verleend, deze niet toe om – rekening houdend met de concrete omstandigheden – daarvan op onredelijke of disproportionele wijze gebruik te maken.

Artikel 13

Dit artikel wijzigt artikel 4.2.1 van het Energiedecreet zodat de technische reglementen distributie elektriciteit en aardgas ook bepalingen kunnen bevatten met betrekking tot aanbieders van energiediensten en aggregatoren.

Zo wordt ervoor gezorgd dat ook deze partijen aan een aantal verplichtingen moeten voldoen om deel te kunnen nemen aan de elektriciteits- en gasmarkt en op deze manier een gelijke toegang te krijgen tot deze markten.

Hiernaast wordt ook een verplichting voor de distributienetbeheerders opgenomen. Deze verplichting is gebaseerd op artikel 15, lid 2, van de Energie-efficiëntierichtlijn waarin bepaald wordt dat de lidstaten uiterlijk op 30 juni 2015 een beoordeling uitvoeren van het potentieel voor energie-efficiëntie van hun gas- en elektriciteitsinfrastructuur en concrete maatregelen en investeringen voor het invoeren van kosteneffectieve verbeteringen vaststellen. Aangezien de VREG niet beschikt over de gegevens om een beoordeling te maken worden de distributienetbeheerders verplicht om informatie te verstrekken aan de VREG over de beoordeling van het potentieel voor energie-efficiëntie van hun gas- en elektriciteitsinfrastructuur die de distributienetbeheerders moeten uitvoeren.

Artikel 14

Het artikel 4.6.3 van het Energiedecreet bevat de taken in verband met het beheer van een gesloten distributienet.

De wijzigingen opgenomen in dit artikel zorgen ervoor dat de beheerders van de gesloten distributienetten ook aan aanbieders van energiediensten, inclusief aggregatoren, meetgegevens en eventuele andere gegevens moeten verstrekken, waarvoor deze aanbieders een mandaat van de achterliggende distributienetgebruiker hebben.

Artikel 15

Dit artikel zorgt ervoor dat de verplichting voor de beheerder van een gesloten distributienet tot het zich onthouden van elke vorm van discriminatie ook geldt ten aanzien van aanbieders van energiediensten.

Artikel 16

Naar analogie met de toegang tot het distributienet zoals beschreven in artikel 9 beschrijft dit artikel de toegang tot het gesloten distributienet.

Artikel 17 tot en met 19

De wijzigingen opgenomen in deze artikelen zijn geen inhoudelijke wijzigingen, maar enkel tekstverbeteringen en -verduidelijkingen.

De artikelen 7.1.1 en 7.1.2 regelen de berekening van het aantal toe te kennen certificaten. Aangezien de beoordelingen, vermeld in deze artikelen in de toekomst niet meer zal gebeuren door de VREG, maar wel door het Vlaams Energieagentschap, wordt de tekst daartoe neutraler gemaakt.

In het nieuwe artikel 7.1.3 wordt verduidelijkt dat de toekenning van GSC en WKC blijft gebeuren door de VREG, maar gebeurt op basis van rapporteringen door anderen. Doordat de VREG geen dossiers meer behandelt inzake groenestroom- en WKK-dossiers zal zij zich bij het aanmaken van de certificaten en garanties van oorsprong immers volledig moeten baseren op de gegevens die zij daartoe ontvangt van het VEA (voorbeeld aantal aan te maken GSC, WKC en GVO, gegevens van expertisedossiers), de netbeheerders en transmissienetbeheerders (voorbeeld gegevens over de installatie, meterstanden) en de certificaatgerechtigde of zijn gemachtigde (voorbeeld bij PV-installaties kleiner dan 10 kW gebeurt de rapportering van meterstanden door de producent en niet de netbeheerder).

Artikel 20

De bepaling van het aandeel hernieuwbare energie in de stroomproductie van een installatie is een onderdeel van de behandeling van een groenestroomdossier. Deze taak wordt overgedragen van de VREG naar het VEA.

Artikel 21 en 22

Artikel 20, 1°, remedieert een lacune in de wetgeving: installaties aangesloten op een gesloten distributienet of gesloten industrieel net moeten ook kunnen genieten van de minimumsteun.

Verder wordt voorzien dat netbeheerders de uitbetaling van minimumsteun kunnen opschorten indien en zolang de betrokken installatie niet voldoet aan de aansluitingsverplichtingen opgenomen in het toepasselijke technische reglement of toegangscontract. Het kan niet zijn dat deze producenten enerzijds niet voldoen aan de verplichtingen die hen worden opgelegd in het kader van het veilig beheer van het net, maar anderzijds wel steun krijgen voor de geproduceerde elektriciteit.

Artikel 23

Gezien door de overdracht van de dossierbehandeling van de groenestroom- en warmtekrachtdossiers van de VREG naar het VEA deze laatste volledig verantwoordelijk wordt voor de steunverlening aan groenestroom- en warmtekrachtinstallaties, is het logisch dat de VREG niet (meer) trekker is van het evaluatierapport met betrekking tot het certificatiesysteem. De VREG zal natuurlijk wel de jaarlijkse rapporten blijven publiceren met betrekking tot de quotumverplichting en de kosten hiervan, zoals bedoeld in artikel 3.1.3, 4°, d), e) en f), van het Energiedecreet.

Artikel 24

Dit artikel voegt een nieuw hoofdstuk in het Energiedecreet in dat uit slechts een artikel 7.8.1 bestaat, maar waarbij het volledige artikel 9, lid 4, van de Energie-efficiëntierichtlijn wordt omgezet.

Paragraaf 1 van het ontworpen nieuwe decreetartikel legt de principiële verplichting op om een warmtemeter of warmwatermeter te installeren ingeval de verwarming, de koeling of de warmwatervoorziening van een gebouw wordt geleverd door een stadsverwarmingsnet of door een centrale bron die verschillende gebouwen bedient.

Paragraaf 2 geeft de Vlaamse Regering de mogelijkheid om de voorwaarden vast te leggen waaraan de beheerders van een stadsverwarmingsnet of van een centrale bron moeten voldoen. De Vlaamse Regering krijgt de volledige bevoegdheid om uit te maken welke deze voorwaarden kunnen zijn.

Paragraaf 3 is de omzetting van de bepalingen in artikel 9, lid 3, van de Energie-efficiëntierichtlijn dat de meters tegen uiterlijk 31 december 2016 moeten worden geplaatst in het geval van appartementsgebouwen en multifunctionele gebouwen, tenzij dit niet technisch haalbaar of niet kostenefficiënt is. De Vlaamse Regering bepaalt de uitzonderingen en dus de criteria van technische onhaalbaarheid en/of te lage kostenefficiëntie.

Daarnaast bepaalt deze paragraaf dat alle partijen die toegang krijgen tot gegevens in verband met meetgegevens deze te allen tijde moeten beveiligen, onder meer in verband met privacyaspecten.

Het tweede lid van paragraaf 3 is de letterlijke omzetting van de bepaling in artikel 9, lid 3, van de Energie-efficiëntierichtlijn dat de lidstaten toelaat, waar passend, richtsnoeren op te leggen betreffende de wijze waarop de kosten van warmte en/of warm water verdeeld moeten worden.

Behoudens deze omzetting van de Energie-efficiëntierichtlijn wat betreft energieverbruiksmeting in het geval warmtenetten worden gebruikt, zullen het Vlaams Energieagentschap, de VREG en het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie ook een visie ontwikkelen voor de verdere uitbouw van dergelijke warmtenetten in Vlaanderen. Er zal daartoe een beleidsplatform worden opgericht waaraan ook het Warmtenetwerk Vlaanderen, de net-

beheerders Eandis en Infrax, Voka, Cogen Vlaanderen, ODE en andere belanghebbenden deel zullen van uitmaken. Het doel van het beleidsplatform is een decretaal basiskader voor te stellen, waarna verdere uitvoeringsbepalingen kunnen worden uitgewerkt.

Artikel 25

De toezichtsbevoegdheden aangaande de implementatie van de groenestroom- en warmtekrachtcertificatensystemen zijn nu exclusief toegewezen aan de VREG.

Dit artikel voorziet een uitbreiding naar de entiteiten die daartoe door de Vlaamse Regering worden aangeduid. In eerste instantie wordt hierbij gedacht aan het VEA, de VREG en het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) dat reeds heel wat toezichtstaken uitvoert.

Artikel 26

Het VEA krijgt de algemene bevoegdheid om op te treden tegen fraude door de betrokken producent in groenestroom- en WKK-dossiers.

Artikel 28

De artikelen 19, 20 en 23 zullen in werking treden op 1 april 2014, de datum van de overdracht van de dossierbehandeling van de expertisedossiers van de VREG naar het VEA. Artikel 26 treedt in werking op een door de Vlaamse Regering te bepalen datum. Deze overgangsbepaling moet vermijden dat er een vacuüm ontstaat in het toezicht op de implementatie van de groenestroom- en warmtekrachtcertificatensystemen. De effectieve aanduiding van de entiteiten die met toezicht belast zijn, kan maar bij besluit gebeuren nadat de decreetwijziging is goedgekeurd.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

Voor de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie,

De Vlaamse minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen,
Media en Armoedebestrijding,

Ingrid LIETEN

VOORONTWERP VAN DECREET
d.d. 6 september 2013

Voorontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de instanties bevoegd voor de toekenning van groenestroomcertificaten, warmte-krachtcertificaten en garanties van oorsprong

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 1.1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, het laatst gewijzigd bij het decreet van 28 juni 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een punt 50°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“50°/1 expertisedossier: dossier over de toekenning van groenestroomcertificaten, warmte-krachtcertificaten en garanties van oorsprong aan een warmte-krachtinstallatie of installatie die elektriciteit produceert uit hernieuwbare energiebronnen, met uitzondering van zonne-energie;”;

2° er wordt een punt 50°/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“50°/2 expertisedossierdatabank: databank, beheerd door het Vlaams Energieagentschap, waarin de gegevens beheerd worden van de productie-installaties en van de certificaatgerechtigde waaraan door die instantie groenestroomcertificaten, warmte-krachtcertificaten en garanties van oorsprong worden toegekend, alsook de meetgegevens en andere gegevens die gerapporteerd worden in het kader van die toekenning;”;

3° er wordt een punt 63°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“63°/1 handelsdatabank: databank, beheerd door de VREG, waarin groenestroomcertificaten, warmte-kranchcertificaten en garanties van oorsprong verhandeld en gebruikt kunnen worden, overeenkomstig artikel 7.1.5 tot en met 7.1.13, artikel 7.1.15, artikel 7.1/1.2 tot en met 7.1/1.4, artikel 7.2.3 en 7.4.1;”;

4° er wordt een punt 114°/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“114°/2 standaarddossier: dossier over de toekenning van groenestroomcertificaten en garanties van oorsprong aan een installatie die elektriciteit produceert uit zonne-energie;”;

5° er wordt een punt 114°/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“114°/3 standaarddossierdatabank: databank, beheerd door een netbeheerder of de beheerder die overeenkomstig de federale Elektriciteitswet van 29 april 1999 ook als transmissienetbeheerder is aangewezen, waarin de gegevens beheerd worden van de productie-installaties en van de certificaatgerechtigde waaraan door die instantie groenestroomcertificaten, warmte-kranchcertificaten en garanties van oorsprong worden toegekend, alsook de meetgegevens en andere gegevens die gerapporteerd worden in het kader van die toekenning;”.

Art. 3. In artikel 3.1.3, eerste lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 6 mei 2011, 8 juli 2011 en 13 juli 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1°, a), wordt de zinsnede “hoofdstuk I tot en met IV van titel VII” vervangen door de zinsnede “artikel 7.1.1, §4, artikel 7.1.5 tot en met 7.1.13, artikel 7.1.15, 7.1/1.1, §2, tweede lid, artikel 7.1/1.2 tot en met 7.1/1.4 en 7.2.3 tot en met 7.4.1”;

2° in punt 3° wordt de zinsnede “hoofdstukken I tot en met IV van titel VII” telkens vervangen door de zinsnede “artikel 7.1.1, §4, artikel 7.1.5 tot en met 7.1.13, artikel 7.1.15, 7.1/1.1, §2, tweede lid, artikel 7.1/1.2 tot en met 7.1/1.4 en 7.2.3 tot en met 7.4.1”.

Art. 4. In artikel 3.1.4, §2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 8 juli 2011, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 2° wordt de zinsnede “hoofdstuk I tot en met IV van titel VII” vervangen door de zinsnede “artikel 7.1.1, §4, artikel 7.1.5 tot en met 7.1.13, artikel 7.1.15, 7.1/1.1, §2, tweede lid, artikel 7.1/1.2 tot en met 7.1/1.4 en 7.2.3 tot en met 7.4.1”;

2° punt 7° wordt vervangen door wat volgt:

“7° het faciliteren van de verhandeling en het gebruik van groenestroomcertificaten, warmte-kranchcertificaten en garanties van oorsprong, overeenkomstig artikel 7.1.5 tot en met 7.1.13, artikel 7.1.15, 7.1/1.2 tot en met 7.1/1.4, artikel 7.2.3 en 7.4.1, en het beheer van de handelsdatabank;”.

Art. 5. In artikel 7.1.1 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 13 juli 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, worden de woorden “de VREG” vervangen door de woorden “het Vlaams Energieagentschap”;

2° in paragraaf 1, negende lid, worden de woorden “de VREG” vervangen door de woorden “het Vlaams Energieagentschap”;

3° in paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden “de VREG” vervangen door de woorden “het Vlaams Energieagentschap”;

4° in paragraaf 2, tweede lid, worden de woorden “kent de VREG geen groenestroomcertificaten toe” vervangen door de woorden “worden geen groenestroomcertificaten toegekend”;

5° in paragraaf 3, eerste lid, worden de woorden “de VREG” vervangen door de woorden “het Vlaams Energieagentschap”;

6° er wordt een paragraaf 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§4. In afwijking van paragraaf 1 tot en met 3 kent de netbeheerder of de beheerder die overeenkomstig de federale Elektriciteitswet van 29 april 1999 ook als transmissienetbeheerder is aangewezen, groenestroomcertificaten toe in standaarddossiers met betrekking tot installaties die aangesloten zijn op zijn net of op een gesloten distributienet of toegelaten privé-distributienet dat aan zijn net gekoppeld is.

In afwijking van het eerste lid kent de beheerder die overeenkomstig de federale Elektriciteitswet van 29 april 1999 ook als transmissienetbeheerder is aangewezen, groenestroomcertificaten toe in standaarddossiers met betrekking tot installaties in eilandwerking.”.

Art. 6. In artikel 7.1.2 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 13 juli 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, worden de woorden “de VREG” vervangen door de woorden “het Vlaams Energieagentschap”;

2° in paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden “de VREG” vervangen door de woorden “het Vlaams Energieagentschap”;

3° in paragraaf 3, eerste lid, worden de woorden “de VREG” vervangen door de woorden “het Vlaams Energieagentschap”.

Art. 7. Artikel 7.1.4 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 7.1.4. De toegekende groenestroomcertificaten en warmte-krachtcertificaten worden gecreëerd in de expertisedossierdatabank of de standaarddossierdatabank. De Vlaamse Regering bepaalt de vermeldingen op het certificaat.

De expertisedossierdatabank en de standaarddossierdatabanken zijn verbonden met de handelsdatabank en laten de certificaatgerechtigde toe de

toegekende groenestroomcertificaten en warmte-krachtcertificaten over te dragen aan de handelsdatabank om de certificaten te verhandelen of te gebruiken, overeenkomstig artikel 7.1.5 tot en met 7.1.13, artikel 7.1.15, artikel 7.1/1.2 tot en met 7.1/1.4, artikel 7.2.3 en 7.4.1.”.

Art. 8. In artikel 7.1.5, §4, zesde lid, van hetzelfde decreet worden de woorden “de VREG” vervangen door de woorden “het Vlaams Energieagentschap”.

Art. 9. In artikel 7.1.14 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “, na advies van de VREG,” opgeheven.

Art. 10. In artikel 7.1/1.1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 13 juli 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de woorden “de VREG” vervangen door de woorden “het Vlaams Energieagentschap”;

2° aan paragraaf 2 worden een tweede en een derde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“In afwijking van het eerste lid kent de netbeheerder of de beheerder die overeenkomstig de federale Elektriciteitswet van 29 april 1999 ook als transmissienetbeheerder is aangewezen, garanties van oorsprong toe in standaarddossiers met betrekking tot installaties die aangesloten zijn op zijn net of op een gesloten distributienet of toegelaten privé-distributienet dat aan zijn net gekoppeld is.

In afwijking van het eerste lid kent de beheerder die overeenkomstig de federale Elektriciteitswet van 29 april 1999 ook als transmissienetbeheerder is aangewezen, garanties van oorsprong toe in standaarddossiers met betrekking tot installaties in eilandwerking.”;

3° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

“§3. De toegekende garanties van oorsprong worden gecreëerd in de expertisedossierdatabank of de standaarddossierdatabank. De Vlaamse Regering bepaalt de vermeldingen op de garantie van oorsprong.

De expertisedossierdatabank en de standaarddossierdatabanken zijn verbonden met de handelsdatabank en laten de certificaatgerechtigde toe de toegekende garanties van oorsprong over te dragen aan de handelsdatabank om de garanties van oorsprong te verhandelen of te gebruiken, overeenkomstig artikel 7.1.5 tot en met 7.1.13, artikel 7.1.15, artikel 7.1/1.2 tot en met 7.1/1.4, artikel 7.2.3 en 7.4.1.”.

Art. 11. In artikel 7.1/1.2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 13 juli 2012, worden de woorden “in de centrale databank” vervangen door de woorden “in de handelsdatabank”.

Art. 12. In artikel 7.2.2, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden “de VREG” vervangen door de woorden “het Vlaams Energieagentschap”.

Art. 13. In artikel 13.1.2, §2, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “hoofdstuk I tot en met IV van titel VII” vervangen door de zinsnede “artikel 7.1.5 tot en met 7.1.13, artikel 7.1.15, artikel 7.1/1.2 tot en met 7.1/1.4, en 7.2.3 tot en met 7.4.1”.

Art. 14. In artikel 13.3.1, §1, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “hoofdstuk I tot en met IV van titel VII” vervangen door de zinsnede “artikel 7.1.1, §4, artikel 7.1.5 tot en met 7.1.13, artikel 7.1.15, artikel 7.1/1.1, §2, tweede lid, artikel 7.1/1.2 tot en met 7.1/1.4 en 7.2.3 tot en met 7.4.1”.

Art. 15. In artikel 13.4.2/1, §2, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij decreet van XXX, wordt de zinsnede “§1, derde, vierde of zesde lid” vervangen door de zinsnede “, artikel 7.1.2, 7.1/1.1, §1, of artikel 7.2.2”.

Art. 16. In artikel 15.3.3 van hetzelfde decreet worden de woorden “kent de VREG de groenestroomcertificaten toe” vervangen door de woorden “worden de groenestroomcertificaten toegekend”.

Art. 17. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij decreet van XXX , wordt een artikel 15.3.5/5 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 15.3.5/5. In afwijking van artikel 7.1.1 en 7.1/1.1 worden de groenestroomcertificaten en garanties van oorsprong in standaarddossiers toegekend door de VREG, op basis van de gegevens die hem daarvoor zijn bezorgd door de certificaatgerechtigde, de netbeheerder of de beheerder die overeenkomstig de federale Elektriciteitswet ook als transmissienetbeheerder is aangewezen.”.

Art. 18. Artikel 15.3.5/5 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 19. De Vlaamse Regering bepaalt voor iedere bepaling van dit decreet de datum van inwerkingtreding.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie,

Freya VAN DEN BOSSCHE

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Advies

Overdracht VREG-bevoegdheden inzake certificatentoekenning aan VEA en netbeheerders

Brussel, 7 oktober 2013

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Wetstraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11 • F +32 2 217 70 08 • info@serv.be • www.serv.be

Adviesvraag: Voorontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de instanties bevoegd voor de toekenning van groene stroomcertificaten, warmtekrachtcertificaten en garanties van oorsprong en het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 houdende algemene bepalingen over het energiebeleid, wat betreft de instanties bevoegd voor de toekenning van groene stroomcertificaten, warmtekrachtcertificaten en garanties van oorsprong

Adviesvrager: Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie

Ontvangst adviesvraag: 11 september 2013

Adviestermijn: 30 kalenderdagen

Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)

Goedkeuring raad: 7 oktober 2013

Mevrouw Freya Van den Bossche
Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en
Sociale Economie
Martelaarsplein 7

B-1000 BRUSSEL

contactpersoon
Annemie Bollen
abollen@serv.be

ons kenmerk
SERV_BR_20131007_hervorming_VREG_abit

Brussel
7 oktober 2013

Overdracht VREG-bevoegdheden inzake certificaten naar VEA en netbeheerders

Mevrouw de minister

Op 11 september 2013 heeft u de SERV om advies gevraagd over een ontwerpdecreet en een ontwerpbesluit over de bevoegdheden van de VREG inzake de toekenning van groenestroomcertificaten, warmtekrachtcertificaten en garanties van oorsprong.

De SERV vindt de overdracht van die bevoegdheden naar VEA een goede zaak, maar de overdracht naar de netbeheerders niet tenzij het louter zou gaan over metering- of frontoffice-activiteiten. Volgens de SERV worden best alle certificatengerelateerde bevoegdheden naar VEA overgedragen en beheerd in één VEA-databank, die in eigen beheer door een ICT-cel binnen de Vlaamse overheid wordt ontwikkeld en die gelinkt wordt aan Atrias. De creatie van een nieuwe handelsdatabank wordt best heroverwogen rekening houdend met de bredere evoluties die de certificatenhandel doormaakt. In ieder geval moet de overdracht van de certificatengerelateerde bevoegdheden gepaard gaan met een goede data-overdracht en met blijvende garanties op transparantie voor alle betrokkenen.

De geplande overdracht zal tot slot de capaciteitsproblemen binnen de VREG niet oplossen en dreigt de capaciteitsproblemen binnen VEA te vergroten. Daarom herhaalt de SERV opnieuw zijn vraag om VREG en VEA dringend te versterken door een verschuiving van personeel, takenpakketten en middelen binnen de Vlaamse overheid. Dit neemt niet weg dat de VREG nu al met de beschikbare capaciteit inspanningen moet leveren om zich voor te bereiden op de nieuwe tariefbevoegdheden.

We hopen dat u met dit advies rekening zal houden bij deerschikking van de certificatengerelateerde taken en zijn steeds bereid tot nadere toelichting, indien u dat wenst.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Ann Vermorgen
voorzitter

Kopie: Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Toerisme, Onroerend Erfgoed en Vlaamse Rand

Inleiding.....	41
Krachtlijnen.....	42
Advies.....	43
1. Verschuif alle backoffice-certificatentaken naar VEA.....	43
1.1. Draag meer certificatentaken over aan VEA	43
1.2. Geef netbeheerders geen backofficetaken, wel metering- en evt. frontoffice-taken.....	44
1.3. Ontwikkel één databank bij VEA, gelinkt aan Atrias	48
1.4. Garandeer daadwerkelijk een uniek loket voor alle spelers.....	49
2. Herbekijk enkele keuzes in het licht van nieuwe ontwikkelingen.....	50
2.1. Bekijk de creatie van een nieuwe handelsdatabank in een breder kader	50
2.2. Herbekijk zinvolheid bankingregeling nu waarborgregeling wordt geschrapt....	52
3. Pas de organisatie van de Vlaamse overheid aan volgens nieuwe behoeften.....	52
3.1. Versterk VREG en VEA dringend	53
3.2. Laat Vlaamse ICT-cel databanken in eigen beheer ontwikkelen	54
4. Verfijn de overdrachtsregeling	54
4.1. Garandeer de informatietoegang en de data-overdracht.....	54
4.2. Zorg voor juridisch-technisch nazicht	55
4.3. Documenteer de adviesvraag beter	55
Referenties	55

Inleiding

Op 11 september 2013 werd de SERV om advies gevraagd over een ontwerpdecreet en een ontwerpbesluit over de bevoegdheden van de VREG inzake de toekenning van groenestroomcertificaten, warmtekrachtcertificaten en garanties van oorsprong¹. De adviestermijn bedroeg 30 dagen.

Het voorliggend ontwerpdecreet en ontwerpbesluit plannen om de taken van de VREG inzake de toekenning van groenestroomcertificaten, warmtekrachtcertificaten en garanties van oorsprong voor PV-dossiers over te dragen naar de netbeheerders en voor niet-PV-dossiers naar het VEA. Op dit moment wordt de overdracht van deze bevoegdheden ook al in de praktijk voorbereid.

Met deze overdracht wil de Vlaamse regering de VREG ontlasten zodat die zich meer kan concentreren op zijn kerntaken als energieregulator en in het bijzonder op de taken in het kader van de nieuwe bevoegdheid inzake distributienettarieven. Ook beoogt de overdracht van bevoegdheden en de bijhorende clustering van taken efficiëntiewinsten te realiseren. Verder zou de overdracht leiden tot een uniek loket bij de netbeheerders waar eigenaars van zonnepanelen terecht kunnen voor zowel de aansluiting van PV-installaties op het net als voor vragen inzake de toekenning en uitbetaling van GSC's.

Al eerder heeft de SERV aangegeven dat de dossierbehandeling van groenestroom- en warmtekrachtdossiers inderdaad geen kerntaak is van de VREG, al had de SERV zijn bedenkingen bij de overdracht van taken naar de netbeheerders².

In het voorliggend advies spreekt de SERV zich in deel 1 uit over de overdracht van VREG-taken naar VEA en de netbeheerders. Deel 2 wijst op het bredere kader dat in beschouwing moet worden genomen als een nieuwe handelsdatabank wordt overwogen en als de garantieregeling voor gebankte certificaten wordt geschrapt. De organisatorische wijzigingen binnen de Vlaamse overheid die de nieuwe regeling zal veroorzaken komen aan bod in deel 3. Tot slot bevat deel 4 enkele juridisch-technische bemerkingen bij de voorgestelde overdrachtsregeling.

¹ Voluit: "Voorontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de instanties bevoegd voor de toekenning van groenestroomcertificaten, warmtekrachtcertificaten en garanties van oorsprong" en "Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 houdende algemene bepalingen over het energiebeleid, wat betreft de instanties bevoegd voor de toekenning van groenestroomcertificaten, warmtekrachtcertificaten en garanties van oorsprong".

² SERV, Advies over de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG). Brussel, 11 maart 2013; SERV, Mineraad, Advies over wijziging van het energiebesluit. 28 september 2012.

Krachtlijnen

De SERV kan de voorgestelde overdracht van de bevoegdheden van de VREG inzake de toekenning van groene stroomcertificaten, warmtekrachtkoppelingcertificaten en garanties van oorsprong naar het VEA en de netbeheerders maar ten dele ondersteunen.

De overdracht van de certificaten-toekenning voor niet-PV-installaties naar VEA is een goede zaak, al zouden wellicht beter meer – en zo mogelijk alle - beleidsuitvoerende certificaterelateerde taken aan VEA worden overgedragen. Zo is de SERV voorstander van één certificatedatabank bij VEA, die best gelinkt wordt aan Atrias en in eigen beheer wordt ontwikkeld door een degelijk uitgebouwde Vlaamse ICT-cel.

De overdracht van PV-dossiers naar de netbeheerders is niet aangewezen gezien de bredere en ongunstige implicaties ervan, tenzij het louter zou gaan over metering- of frontofficetaken. Een uniek loket voor duurzame energie-installaties is namelijk wel zinvol, niet alleen voor PV-installaties trouwens, maar ook voor niet-PV-installaties.

De creatie van een nieuwe handelsdatabank bij de VREG verdient heroverweging, ook in het kader van de bredere evoluties die de certificatsystemen en de certificatenhandel doormaken. Verder moet ook de zinvolheid van bankingregeling herbekeken worden nu ook de waarborgregeling ten voordele van de netbeheerders wordt geschrapt.

Ook wijst de SERV erop dat de overdracht van de VREG-bevoegdheden naar VEA en de netbeheerders niet de finale oplossing vormt voor de capaciteitstekorten binnen de VREG. Daarom dringt de SERV aan op bijkomende versterking van de VREG o.a. voor tarieftaken door binnen de Vlaamse overheid personeel, takenpakketten en/of middelen te verschuiven of door (tijdelijke) bijstand door de CREG. Dit neemt overigens niet weg dat de VREG nu al met de beschikbare capaciteit inspanningen moet leveren om zich voor te bereiden op de nieuwe tariefbevoegdheden. Bovendien moet erover gewaakt worden dat de overdracht van de VREG-taken naar VEA, weliswaar met overdracht van de bijhorende personeelsleden, de al bestaande capaciteitstekorten bij VEA niet vergroot.

Tot slot verdient de overdrachtsregeling verfijning, waarbij vooral de overdracht van informatie en de toegang tot informatie beter geregeld moeten worden.

Advies

1. Verschuif alle backoffice-certificatentaken naar VEA

Volgens de SERV worden best alle backoffice-certificatentaken overgedragen naar VEA (deel 1.1) en wordt er best één certificatedatabank bij VEA ontwikkeld (1.3). Overdracht naar de netbeheerders lijkt niet aangewezen, tenzij het gaat over frontoffice- en meteringtaken (1.2). De creatie van een uniek loket is immers zinvol, niet alleen voor PV-installaties maar ook voor niet-PV-installaties (1.4).

1.1. Draag meer certificatentaken over aan VEA

De SERV ondersteunt het voornemen om de taken inzake de toekenning van groene stroom- en WKK-certificaten voor de zogenaamde expertisedossiers (niet-PV-dossiers) - en de bijhorende personeelsleden - van de VREG naar het VEA over te hevelen³. Dat biedt kans op:

- een **beter beleid** door een betere beleidsvoorbereiding, -uitvoering en -evaluatie door de groepering van samenhangende taken en door de bundeling van relevante kennis en vaardigheden. De toekenning van certificaten houdt immers verband met enkele taken die nu al aan het VEA zijn toegewezen, zoals de bepaling van de bandingfactoren, de opvolging van (netto-)groene stroomproductie, de opvolging en eventuele bijstelling van de groene stroommix (subdoelstellingen groene stroom).
- **efficiëntiewinsten**. De groepering van aanverwante taken bij VEA kan betekenen dat niet langer data van VEA naar VREG en omgekeerd moeten worden overgedragen en dat minder tijd en moeite moet gaan naar afstemming tussen beide instanties.

Om bovenstaande redenen vraagt de SERV te overwegen om niet alleen de certificaten-toekenning van niet-PV-dossiers aan VEA over te dragen, maar **meer – zo mogelijk alle - certificatengerelateerde back-officetaken**. Dat geldt zeker voor de toekenning van certificaten aan PV-installaties (die volgens het voorstel door de netbeheerders zou gebeuren, deel 1.2)⁴, maar ook voor de facilitatie van de certificatenhandel. Dat laatste zou de creatie van een afzonderlijke handelsdatabank overbodig maken. Aansluitend zou ook overwogen kunnen worden om VEA ook te belasten met de controle op de dakisolatievereiste voor PV-certificaten, de opvolging van de quotumverplichtingen voor leveranciers en de opkoopverplichtingen aan minimumsteun voor de netbeheerders. De opvolging van deze laatste openbare dienstverplichtingen komt overeen met de opvolging van de REG-openbare dienstverplichtingen van de netbeheerders die VEA nu al verzekert. Die bijkomende overdracht lijkt ook aangewezen omdat die laatste certificaterelateerde taken door

³ Zie ook SERV-advies over de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG), 11 maart 2013.

⁴ De behandeling van PV-dossiers door VEA lijkt overigens ook een betere keuze ingeval de hybride zonnepanelen (die elektriciteitsopwekking en warm waterproductie combineren) doorgang zouden vinden, aangezien VEA ook de groene warmteproductie moet opvolgen.

de hervorming van de certificatsystemen complexer worden⁵ en steeds meer hypotheek leggen op de uitvoering van de kerntaken van de VREG⁶.

De VREG moet volgens de SERV wel blijvend de marktwerking op de certificatenmarkt en vooral de repercussies ervan op de elektriciteitsmarkt opvolgen en toezien op de mededinging en op eventuele ongewenste situaties van marktmacht.

Om de overdracht van VREG-taken en bijhorende personeelsleden naar VEA te laten lukken, is het belangrijk om de bezetting bij VEA te versterken (cf. deel 3.1) en om bij de overdracht oog te hebben voor de verschillen tussen de statuten van de overgedragen VREG-personeelsleden en de overige VEA-personeelsleden en de eventuele impact daarvan op de sociale samenhang binnen het toekomstige VEA. Ook merkt de SERV op dat deze takenoverdracht naar VEA op korte termijn geen ontlasting van de VREG betekent omdat de betrokken VREG-personeelsleden ook worden overgedragen naar VEA. In dat perspectief pleit de SERV in deel 3.1 opnieuw voor een versterking van de VREG.

1.2. Geef netbeheerders geen backofficetaken, wel metering- en evt. frontofficetaken

Het voorliggend ontwerpdecreet en ontwerpbesluit stellen voor om de diverse netbeheerders te belasten met de certificatoekenning voor PV-dossiers en met het beheer van de bijhorende standaarddossierdatabanken. Hiermee wil men de VREG ontlasten zodat die meer tijd kan vrijmaken voor de tarieftaken. Ook wil men een uniek loket creëren voor PV-eigenaars, zodat die bij dezelfde instantie terecht kunnen voor de aanvraag van de netaansluiting, de certificatoekenning en de uitbetaling van de certificaten aan minimumsteun. Tot slot hoopt men om zo efficiëntiewinsten te boeken.

De SERV heeft echter al eerder aangegeven niet achter het voornemen te kunnen staan om de dossierbehandeling van de PV-dossiers aan de netbeheerders over te dragen⁷. Die overdracht kan immers niet de beoogde doelen realiseren (zie kader) en de bredere implicaties ervan zijn onvoldoende overdacht en dreigen nadelig uit te vallen⁸. De geplande overdracht lijkt vooral ingegeven door korte termijn budgettaire

⁵ 'Ook de recente hervorming van de certificatsystemen zorgt voor een grotere complexiteit en voor heel wat extra controle- en beheerstaken. Daarbij werden opnieuw bijkomende opdrachten aan de VREG gegeven en stijgt de moeilijkheidsgraad van al bestaande taken zoals de jaarlijkse berekening van het aantal in te leveren certificaten.'

⁶ In zijn ondernemingsplan 2013 kondigt de VREG immers aan dat zijn directie marktwerking ook in 2013 de focus zal leggen op de implementatie van de nieuwe wetgeving terzake. Dit houdt in dat een aantal andere projecten op lager pitje worden gezet (bijv. verbetering V-test) en dat er heroriënteringen gebeuren van mensen en middelen van andere directies om de capaciteit van de directie marktwerking i.v.m. de hervorming van het certificatsysteem te versterken.

⁷ Zie ook SERV-adviezen. Met name: SERV, Minaraad, Advies Hervorming groene stroom- en WKK-certificatsystemen (Besluit september 2012) Brussel, 28 september 2012; SERV, Advies over de VREG, maart 2013.

Ook kan een aanpak door netbeheerders niet gemotiveerd worden vanuit de nood aan een specifieke aanpak naar gelang het gebied.

⁸ De overdracht was 'ingeslopen' in het energiebesluit waarover de SERV in september 2012 adviseerde. Daarom vroeg de SERV om meer tijd te nemen voor de uitklaring van de niet-dringende onderdelen van het besluit, zoals de invulling van de certificatenplicht door bedrijven en de toekenning van PV-certificaten door netbeheerders. SERV, Minaraad, Advies Hervorming groene stroom- en WKK-certificatsystemen (Besluit september 2012) Brussel, 28 september 2012

overwegingen, terwijl het personeelsgebrek bij de VREG en het VEA eenvoudiger en beter door verschuivingen binnen de Vlaamse overheid kan worden aangepakt dan door taken naar de netbeheerders te verschuiven.

Wat te bereiken met de overdracht van taken aan netbeheerders?

Wellicht geen betekenisvolle taakverlichting voor de VREG: Het is onduidelijk hoeveel tijd door de overdracht van taken naar de netbeheerders binnen de VREG zou vrijkomen voor de uitvoering van tarieftaken⁹.

Zo lijken de over te dragen taken nu geen al te grote belasting (meer) te betekenen voor de VREG, gezien de beperkte investeringen in zonnepanelen op dit moment en gezien de grotendeels geautomatiseerde verwerking van deze dossiers. De overdracht lijkt dus op korte termijn geen erg grote verlichting te betekenen voor de VREG. Ook op langere termijn lijkt de vermeden werklast voor de behandeling van de PV-dossiers beperkt omdat PV-dossiers in de toekomst minder of zelfs niet meer in aanmerking zullen komen voor certificatensteun gezien de sterk dalende onrendabele top voor deze technologie en de niet-ondersteunde plaatsing van PV-installaties bij nieuwbouw in het kader van de aangepaste EPB-regelgeving. Voor eventuele andere standaarddossiers, zoals misschien micro-WKK's, ... zal de werklast afhangen van de investeringen in deze technologieën en het ondersteuningsbeleid dat terzake zal gevoerd worden.

Niet alleen is de vermeden werklast door de overdracht van bevoegdheden wellicht beperkt, de reorganisatie die met de overdracht gepaard gaat, dreigt juist extra werklast te veroorzaken voor de VREG. De overdracht van deze taken naar de netbeheerders is namelijk vrij complex en zou op korte termijn van de VREG heel wat inspanningen vergen¹⁰. Bovendien zou de VREG ook na de reorganisatie nog tijd moeten vrijmaken om de toekenning van certificaten door de netbeheerders op te volgen en om klachten terzake te behandelen. Het is onduidelijk welke werklast dit zal betekenen.

Verder moet opgemerkt worden dat de kennis en vaardigheden van de VREG-personeelsleden die door de overdracht eventueel vrijkomen wellicht niet (of toch niet zonder meer) ingezet kunnen worden voor de uitvoering van tarieftaken.

Wellicht geen efficiëntiewinsten: De kosten en baten van de vooropgezette overdracht werden niet in kaart gebracht en het lijkt onzeker of de overdracht werkelijk efficiëntiewinsten zal kunnen betekenen. Zo ziet het ernaar uit dat de overdracht van de bevoegdheden voor de toekenning van PV-certificaten naar de netbeheerders de kosten van de certificaten systemen zou doen toenemen. Kostentoeenames zijn te verwachten door de (dure) ontwikkeling van drie afzonderlijke databanken bij de netbeheerders (Elia, Eandis, Infrax), de kosten om de afstemming tussen de diverse databanken blijvend te regelen, de vergoeding die netbeheerders mogen aanrekenen voor de uitvoering van de nieuwe taken, de extra kosten van de overdracht van de bevoegdheden, de kosten om bijkomende informatie van de netbeheerders te verkrijgen, ... De efficiëntiewinsten van een aanpak door de distributienetbeheerders lijken zich vooral op het vlak van metering te situeren, zeker indien er voor prosumenten naar een slimme meter zou worden overgestapt.

⁹ Dit wordt niet becijferd in het dossier bij de adviesvraag. Het is dus onduidelijk hoeveel mankracht en hoeveel middelen elke taak precies in de praktijk vereist.

¹⁰ Zo lijken afspraken nodig om een uniforme aanpak in de netgebieden te kunnen garanderen en om zoveel mogelijk de eigenheid te kunnen respecteren van de datasystemen die de diverse netbeheerders nu al hanteren. Ook zouden de diverse databanken bij de netbeheerders afgestemd moeten worden op de handelsdatabank.

Geen volwaardig uniek loket (één aanspreekpunt). Indien netbeheerders certificaten zouden toekennen aan PV-eigenaars, zouden de netbeheerders voor die PV-eigenaars een uniek loket vormen voor de aanvraag van een netaansluiting, de aanvraag en de toekenning van de certificaten en de uitbetaling van certificaten aan minimumsteun. Echter de meerwaarde van dat uniek loket lijkt beperkt, gezien de meeste installateurs van PV-installaties op dit moment de facto het uniek loket reeds verzorgden. Bovendien lijkt de nood aan een aanspreekpunt minder groot gezien het standaardkarakter van deze installaties en kan daardoor de aanvraag tot aansluiting en de aanvraag van certificaten heel gestandaardiseerd verlopen. Ook de rapportage van de groene meterstanden kan voor het merendeel van de klanten online verlopen, waarbij het weinig uitmaakt wie de achterliggende databank beheert¹¹. Overigens zou dat unieke aanspreekpunt niet gegarandeerd blijven als PV-eigenaars actief gaan handelen via de handelsdatabank bij de VREG¹², als PV-eigenaars actief zijn in diverse netgebieden en als PV-eigenaars ook actief zijn in niet-PV-technologieën.

Wordt de dossierbehandeling van de standaarddossiers zoals voorgesteld toch overgedragen naar de netbeheerders, dan moet er bijzondere aandacht gaan naar de nadelen van deze optie:

- **De toekenning van Garanties van Oorsprong** die voor PV-installaties door de netbeheerders zou gebeuren (samen met de toekenning van certificaten), zou strijdig kunnen zijn met de Europese bepaling dat garanties van oorsprong slechts door één unieke instantie mogen worden toegekend. Aangezien VEA deze garanties van oorsprong zou toekennen voor expertisedossiers, lijkt het logisch dat ook VEA dit zou doen voor de standaarddossiers.
- De uitvoering van de dossierbehandeling door de netbeheerders moet **gecontroleerd** worden. Niet alleen omdat netbeheerders een derde private partij vormen waaraan taken worden uitbesteed, maar vooral omdat netbeheerders op de energie- en certificatenmarkten ook diverse andere rollen vervullen (netbeheerder, opkoper en verkoper van certificaten, leverancier voor bepaalde klanten, ...). Het is onduidelijk hoe de controle op de netbeheerders door de VREG precies georganiseerd zal worden¹³ en in welke mate die controle afdoende zal zijn. Ook is het onduidelijk wie welke (bijkomende) instructies aan de netbeheerders mag geven omtrent de uitvoering van deze taken.
- Door de onvolledige **unbundling van een netbeheerder**¹⁴ dreigt **ongelijke marktinformatie**, die moet vermeden worden. Het beheer van de standaarddatabank biedt de netbeheerders en mogelijk ook hun aandeelhouders immers zicht op een belangrijk deel van de certificatenmarkt, terwijl die informatie

¹¹ De melding van de groene meterstanden gebeurt nu grotendeels online (tenzij voor PV-eigenaars zonder internetconnectie) via de VREG-website. Dat zou in de toekomst kunnen via een link op de DNB-site (en op de VEA-website), terwijl het beheer van de databank en de toekenning van de certificaten door VEA kan gebeuren. Een uniek loket impliceert dus niet noodzakelijk dat backofficetaken naar de netbeheerders moeten verschuiven.

¹² Ingeval een exploitant zijn certificaat op de markt wil verkopen, zal er geen uniek loket meer zijn en zal zelfs – ten opzichte van de huidige situatie – een extra beweging vereist zijn, namelijk de overdracht naar de handelsdatabank van de VREG.

¹³ Beperkt de controle zich bijvoorbeeld tot de rapportages die de netbeheerders zelf opmaken en tot de behandeling van de klachten over het optreden van de netbeheerders?

¹⁴ Ontkoppeling tussen de leveranciers en de netbeheerders. Volgens het Vlaams decreet intergemeentelijke samenwerking van 6 juli 2001 en de bijhorende omzendbrief wordt tegen eind 2018 elke deelname van een private speler in een intergemeentelijke samenwerking uitgesloten.

niet beschikbaar is voor andere marktspelers(bijv. informatie over de certificatenportefeuille van concurrenten, over het verwachte aanbod van certificaten, over de te verwachte handelstransacties die de certificatenprijs kunnen beïnvloeden¹⁵, etc.)

- Inspanningen zullen nodig zijn om **de 5 afzonderlijke certificatedatabanken** (standaarddatabanken bij Elia, Eandis, Infrax, expertisedatabank bij VEA en handelsdatabank bij VREG) **te beheren en op elkaar af te stemmen**. Zo zou de spreiding van de certificaterelateerde informatie over VEA, de netbeheerders en de VREG kunnen leiden tot een verlies aan beleidsrelevante informatie, en zal het minder evident zijn om continu een goed en volledig beeld op de certificatenmarkt en de groene stroomproductie te houden. Daarbij zal veel afhangen van de mate waarin VREG, CREG en VEA samenwerken en waarin procedures worden uitgewerkt voor de gegevensuitwisseling met producenten, leveranciers en netbeheerders. Ook voor ‘bijzondere’ gevallen zullen specifieke procedures uitgewerkt moeten worden en kan arbeidsintensieve manuele afstemming nodig blijken (bijv. ingeval van onterechte toekenning van certificaten door de netbeheerders of ingeval van verkeerde meterstandmeldingen door PV-eigenaars). Tot slot lijkt het garanderen van de privacy en de beveiliging van de gegevens in deze databanken en van de communicatie tussen deze databanken een bijzondere uitdaging.
- De **verrekening van de kosten van de netbeheerders** moet uitgeklaard worden. Worden de netbeheerders voor de taken vergoed? Hoeveel en op welke wijze? Via de nettarieven of via een tegemoetkoming uit de begroting? Aangezien er geen tegemoetkoming uit de begroting is voorzien, lijkt het erop dat de overdracht een gedeeltelijke verschuiving in de financiering van de systeemkosten van de certificaten systemen zal betekenen van de algemene begroting naar de nettarieven. De te verwachte impact van die kosten op de toekomstige nettarieven is niet ingeschat, maar die zal in ieder geval de verwachte tariefschok versterken¹⁶. Verder is het niet duidelijk waarom de toekenning van PV-certificaten en het beheer van de databank niet als openbare dienstverplichting aan de netbeheerders wordt opgelegd en wat de implicaties daarvan zijn voor de wijze waarop de kosten van de verplichting mogen doorgerekend en voor de controlemogelijkheden hierop.

Hoewel de SERV de certificaten toekenning door de netbeheerders geen goed idee vindt, kan wel overwogen worden om de **groene meteringtaken en eventueel andere front-office-taken** (zoals de melding van nieuwe installaties) toe te kennen aan de netbeheerders. De te beantwoorden vragen daarbij zijn:

- Kunnen de bestaande datasystemen van de netbeheerders aangepast worden om ook groene meteringtaken of uniek lokettaken op te nemen en zo ja, tegen welke kostprijs?

¹⁵ Netbeheerders zullen immers zicht hebben op de verkoop van certificaten aan netbeheerders, de verkoop aan andere partijen (als rechtstreeks) en op de transfer naar de handelsdatabank (voor indiening van de certificaten of voor verkoop op een later tijdstip).

¹⁶ Op dit moment zijn de nettarieven te laag om de netbeheerders volledig te kunnen vergoeden voor de kosten die ze moeten maken voor de opkoping van de certificaten aan minimumsteun. Door de bevrozing van de nettarieven wordt het saldo tussen de gemaakte kosten en de reeds doorgerekende kosten doorgeschoven naar de toekomst. Dat saldo is substantieel en zal vanaf 2015 leiden tot een tariefschok voor de nettarieven.

- In welke mate levert de bundeling van de gewone (grijze) meteropnames met de opnames van de groene stroommeter voordelen op? In welke mate is de informatie van de groene stroommeters van belang voor het beheer van de netten?
- Worden slimme meters voor prosumenten ingevoerd en zo ja, op welke termijn?

1.3. Ontwikkel één databank bij VEA, gelinkt aan Atrias

De SERV vraagt dat er **bij VEA één degelijke databank** wordt ontwikkeld in plaats van de voorgestelde 5 afzonderlijke databanken¹⁷. Deze vraag sluit aan bij de hierboven opgenomen vraag om alle certificaterelateerde taken bij VEA te centraliseren (en dus niet aan netbeheerders en ook niet meer aan VREG toe te wijzen). De ontwikkeling van één goede databank bij VEA is volgens de SERV

- **efficiënter:** Een unieke databank zal goedkoper zijn dan de ontwikkeling van 5 afzonderlijke databanken¹⁸, de afzonderlijke opbouw van de bijhorende expertise, de organisatie van de onderlinge communicatie tussen de databanken en de afstemming tijdens hun gebruik.
- **effectiever voor de beleidsvoorbereiding en -opvolging:** Een unieke databank laat om op elk moment toe de gegevensreeksen te genereren die zinvol zijn voor de onderbouwing en de opvolging van het beleid (bijv. de opvolging van de evolutie van investeringen binnen een bepaald segment in het kader van de opvolging van het ondersteuningsbeleid).
- **beter voor marktwerking:** Een unieke databank maakt handel gemakkelijker dan ingeval van afzonderlijke databanken¹⁹, zeker voor kleinere spelers. De SERV vindt het dan ook geen goede zaak dat het de uitdrukkelijke bedoeling blijkt van het voorstel dat vooral professionele partijen in de handelsdatabank zullen opereren²⁰. Dat is niet goed voor de marktwerking op de certificatenmarkt en versterkt de dominante positie van netbeheerders op de certificatenmarkt. Bovendien worden zo kansen gemist om de massa kleinere producenten op de certificatenmarkt te mobiliseren.
- **beter voor de markttransparantie:** Een unieke databank maakt het makkelijker om op elk moment een goed beeld te kunnen vormen van de stand van zaken op de certificatenmarkt, van de certificatenoverschotten, van de certificaten in portefeuille bij de diverse spelers (omdat de accounts van eenzelfde speler in de diverse databanken niet samengelegd moeten worden), van de beschikbare certificaten, e.d.

¹⁷ VREG-handelsdatabank, standaarddossierdatabank bij Infrax, standaarddossierdatabank bij Eandis, standaarddossierdatabank bij Elia, expertisedatabank bij VEA

¹⁸ Bijv. 500.000 euro alleen voor VREG-databank

¹⁹ Volgens het voorstel kan bij verkoop ofwel het certificaat rechtstreeks worden verkocht vanuit de dossierdatabank (waarbij netbeheerders in feite de verkoop laten registreren in de handelsdatabank) ofwel het certificaat worden overgedragen van een dossierdatabank naar de handelsdatabank.

²⁰ Blz. 6 van bisnota aan de leden van de Vlaamse regering. 'Het is de bedoeling dat vooral professionele partijen in de handelsdatabank zullen opereren: energieleveranciers, grote producenten, traders, aggregatoren, maar bijvoorbeeld ook de netbeheerders voor wat betreft de verhandeling (en omruiling) van GSC en WKC die zij aankopen tegen de minimumprijs. Kleinere producenten (zeker PV-producenten) zullen wellicht enkel of toch vooral de producentendatabank van VEA en/of zijn netbeheerder moeten raadplegen.'

Bij de ontwikkeling van de certificatedatabank(en) en de toewijzing van de verantwoordelijken terzake is het nodig een **bredere discussie** te voeren over de taken van de netbeheerders in het **beheer van netgerelateerde informatie**, waarbij gezocht wordt naar synergieën (bijv. meteropname voor groene meter samen met grijze meter), administratieve lastenvermindering en verbeterde uitwisseling van die netgerelateerde informatie met andere spelers (leveranciers, VREG, VEA, vergunningverlenende instanties, subsidieverlenende instanties, ...). Daarbij moet ook rekening gehouden worden met nieuwe evoluties, bijv. de eventuele uitrol van slimme meters bij prosumenten.

In het bijzonder moet de ontwikkeling van de certificatedatabank(en) kaderen in de ontwikkeling van **Atrias als Central Clearing House**²¹ tussen netbeheerders, de leveranciers en de gewestelijke regulatoren. Daarbij lijkt het aangewezen dat groene meteringgegevens gebundeld worden in Atrias en dat de VEA-certificatedatabank wordt gekoppeld aan Atrias waarbij omgekeerd VEA ook toegang krijgt tot de Atrias-databanken²². Op die manier kunnen de netbeheerders, het VEA en de VREG (en eventueel LNE²³) elk gebruik maken van (een deel van) deze gegevensbron voor de uitvoering van hun taken en is de ontsluiting van deze gegevens gegarandeerd²⁴.

1.4. Garandeer daadwerkelijk een uniek loket voor alle spelers

De SERV is voorstander van een uniek loket en vraagt om dit te realiseren voor alle types hernieuwbare energie-exploitanten. Hierboven werd er al op gewezen dat het uniek loket dat het voorliggend ontwerpdecreet en ontwerpbesluit voorzien slechts voor een beperkte doelgroep de administratieve verplichtingen kunnen verminderen (uniek loket voor aanvraag aansluiting nieuwe PV-installatie en aanvraag certificaten), terwijl voor heel wat andere groepen de administratieve verplichtingen juist kunnen toenemen²⁵. Om een uniek loket ook voor andere doelgroepen te kunnen realiseren, lijkt het nodig om in te zetten op interne gegevensuitwisseling en overleg bij de overheid, in het bijzonder bij specifieke projecten, waarbij - indien mogelijk - ook de vergunningverlenende overheden worden betrokken. Hierbij kan overwogen worden om de netbeheerders aan te duiden als uniek loket (voor bepaalde types installaties) (deel 1.2).

²¹ Een CCH (Central Clearing House) is een informatiekruispunt-databank voor de energiemarkt, die in de toekomst moet instaan voor de ondersteuning van de marktprocessen op de elektriciteits- en aardgasmarkt en dat op supra-regionale schaal zal opereren. Er werd reeds een juridische entiteit opgericht, Atrias, die als basis van het nieuwe Central Clearing House fungeert en die als missie heeft om de marktprocessen tussen de talrijke operatoren te verbeteren.

²² In die zin zou de databank een authentieke gegevensbron worden waaruit diverse instanties de voor hen relevante informatie kunnen genereren.

²³ indien zij een actieve rol inzake beleidsvoorbereiding opnemen

²⁴ Ter vergelijking: het besluit op het integraal milieujaarverslag regelt zo ook de toegang tot de centraal verzamelde informatie die voor verschillende instanties zinvol kan zijn.

²⁵ Zo zullen exploitanten van niet-PV én PV-dossiers die hun certificaten op de markt willen verkopen in de toekomst niet één maar twee accounts in certificatedatabanken moeten aanhouden en onderhouden. Ook spelers die in diverse netgebieden actief zijn, zullen verschillende accounts in diverse netgebieden moeten aanhouden. Niet-PV-installaties zullen overigens hun aansluiting moeten blijven aanvragen bij de netbeheerders, terwijl ze voor niet-PV-certificaten bij VEA moeten aankloppen.

2. Herbekijk enkele keuzes in het licht van nieuwe ontwikkelingen

Het voorliggend voorstel voorziet de creatie een nieuwe handelsdatabank bij de VREG (2.1) en de schrapping van de waarborgregeling voor gebankte certificaten bij netbeheerders (2.2). Beide voorstellen verdienen een nadere heroverweging die meer rekening houdt met de bredere evoluties die terzake relevant zijn.

2.1. Bekijk de creatie van een nieuwe handelsdatabank in een breder kader

Vooraleer een nieuwe afzonderlijke handelsdatabank ter waarde van 500.000 euro bij de VREG wordt ontwikkeld, zoals de VREG van plan lijkt volgens de inspectie van de Financiën, is er volgens de SERV nadere bezinning nodig over de doelstellingen, het bredere kader, de mogelijke alternatieven en de te verwachten evoluties die voor de certificatenhandel van belang zijn²⁶. Volgende vragen verdienen daarom eerst een duidelijk antwoord:

- Waarom is een **nieuwe** handelsdatabank nodig? Waarom kan de bestaande databank niet aangepast worden? Wat zouden dan de kosten bedragen? Betekent de ontwikkeling van een nieuwe handelsdatabank dat alle investeringen in de vorige VREG-databank verloren zijn? Hoe wordt dit naar de toekomst toe vermeden?
- Is een **handelsdatabank** echt nodig? Omwille van de Europese afspraken inzake de handel van garanties van oorsprong? Heeft het nu en in de toekomst nog zin om handel in certificaten te voorzien, gezien de recente evoluties terzake (zie onderstaande kader)? Wat zijn de precieze investeringskosten en de operationele kosten voor zo'n handelsdatabank?
- Heeft het nog zin om de **link met Belpex** green certificates exchange aan te houden²⁷? Wat zijn de kosten daarvan?
- Is een **afzonderlijke handelsdatabank**, los van een productiedatabank beter dan een geïntegreerde databank? Zo ja, waarom?
- Waarom moet de **VREG** de handelsdatabank beheren en kan **VEA** dit niet doen?
- Op welke **nieuwe evoluties** zal de nieuwe databank voorbereid zijn?
 - De internationale uitwisselbaarheid van certificaten en garanties van oorsprong als de internationale handel in certificaten en in garanties van oorsprong eventueel verder vorm krijgt?
 - De eventuele integratie van warmtecertificaten in het systeem?

²⁶ Het is opmerkelijk dat de oprichting van een nieuwe handelsdatabank niet nader gedocumenteerd is in het voorliggend dossier. Zie ook negatief advies van Inspectie van Financiën om deze reden;

²⁷ Sedert oktober 2010 is er geen handel meer in Vlaamse GSC en sedert november 2011 ook niet meer voor Vlaamse WKC.

- De focus op de opvolging van de duurzame energieproductie, eerder dan de opvolging van certificaten, gezien het dalend belang van de toekenning van certificaten?
- De uitbreidbaarheid van de databank bij de komst van veel meer spelers (indien hernieuwbare energiebeleid ambitieuzer wordt en hiervoor beroep doet op certificatensteun)?
- De komst van nieuwe, andere spelers op de certificatenmarkt (kleinere spelers, coöperatieven, aggregatoren, etc.)?
- De introductie van nieuwe of andere parameters die voor de toekenning van certificaten van belang kunnen worden, naar gelang de certificatenstelsel 'slimmer' worden (bijv. geografische locatie, tijdstip van de productie, aard van de exploitant, ...)

Overwegingen inzake de certificatenhandel

De **certificatentoekenning wordt voor nieuwe installaties minder belangrijk**. In de toekomst zullen wellicht meer installaties louter garanties van oorsprong kunnen ontvangen, omdat ze geen certificatensteun meer behoeven (omdat ze geen onrendabele top meer hebben), omdat het gaat om verplichte investeringen of om investeringen die via een andere weg worden ondersteund (bijv. investeringssteun).

De **certificatenhandel verliest aan belang** (en sluimert slechts) o.a. door de smalle bandbreedte tussen de boeteprijs en de minimumprijs. Daardoor dreigen vooral grote spelers op de certificatenmarkt over te blijven. Dat wordt bevestigd door het toenemend aantal certificaten dat aan netbeheerders aan de minimumprijzen wordt verkocht, wat nog versterkt wordt door de certificatenoverschotten. Ook is er al jaren geen handel meer op Belpex. De meerwaarde van de handel lijkt daardoor beperkt en creëert een bijkomende kost voor de consument. Overigens is het mogelijk om de quotumverplichting voor leveranciers te houden zonder de certificatenhandel²⁸.

De **certificatenhandel heeft nadelen, in het bijzonder voor marktwerking**. Zo kan de certificatenhandel gecombineerd met een quotumverplichting een hinderpaal vormen voor (bepaalde) nieuwe leveranciers²⁹. Ook laat de certificatenhandel toe dat de marktmacht op de elektriciteitsmarkt gekopieerd kan worden naar de certificatenmarkt, met bijhorende mogelijkheden voor extra rentes en bevoordeling voor bepaalde spelers. Het zou trouwens veel inspanningen vergen van de VREG om toezichtstaak op de certificatenmarkt goed uit te voeren³⁰. Overigens is het vreemd dat het ontwerp het VREG-advies schraapt bij de evaluatie van de certificatenverplichtingen³¹, terwijl volgens de SERV de impact op marktwerking bij de evaluatie een belangrijk aandachtspunt moet blijven. Verder maakt de certificatenhandel het quasi onmogelijk om te detecteren wat de certificatenverplichting precies aan de leveranciers kost, waardoor het zo goed als onmogelijk wordt om de doorrekening van de certificatenkosten door de leveranciers aan de eindklanten afdoende te controleren.

²⁸ Zo zou VEA (of een andere instantie) belast kunnen worden met de opkoping van alle certificaten die aan leveranciers met een tekort aan eigen certificaten kan worden aangeboden aan een vaste prijs die voor alle leveranciers gelijk is. Dit zou de transparantie over de kosten van de certificatenstelsels voor de leveranciers verhogen en minder kansen geven op strategisch marktgedrag op de certificatenmarkt. Het zou ook een oplossing kunnen betekenen voor de certificatenoverschotten.

²⁹ "Feed-in Tariffs put transition burdens on incumbents and stimulate independent producers." Assessing the performance of renewable electricity support instruments, Aviel Verbruggen, Volkmar Lauber, Energy Policy, Volume 45, June 2012, Pages 635–644

³⁰ Het is voor de VREG nu niet duidelijk hoeveel marktmacht welke speler heeft op de certificatenmarkt doordat certificaten (via verbonden ondernemingen of traders) verhandeld worden.

³¹ Art. 7.1.14 van het Energiedecreet, zoals gewijzigd door art. 9 van het ontwerpdecreet.

De **heroverweging van de financiering van de certificatsystemen dringt zich op** omdat een financiering door eindverbruikers die zelf niet (kunnen) investeren in hernieuwbare energie niet langer houdbaar is. In dat perspectief moeten ook de financiering via de quotumverplichting met certificatenhandel voor leveranciers én alternatieve financieringswijzen³² overwogen worden.

2.2. Herbekijk zinvolheid bankingregeling nu waarborgregeling wordt geschrapt

De SERV vindt het zeer opmerkelijk dat naar aanleiding van het dossier over de overdracht van enkele VREG-bevoegdheden zonder nadere toelichting of motivatie de waarborgregeling voor gebankte certificaten wordt geschrapt (art. 17 van het ontwerpdecreet dat art. 15.3.5/5 opheft³³), vermoedelijk omdat die strijdig is met Europese regels inzake staatssteun. Dat wil zeggen dat als netbeheerders de verplichte gebankte certificaten aan een lage prijs moeten verkopen, de Vlaamse begroting, in tegenstelling tot de eerdere beslissing, niet zal tussenkomen om een minimumwaarde te garanderen. Deze garantieregeling was al eerder onzeker omdat er geen of onvoldoende middelen hiervoor op de begroting gereserveerd leken. Als de Vlaamse begroting niet tussenkomt, betekent dat, dat ingeval van blijvende certificatenoverschotten en een blijvende druk op de certificatenprijzen, de netto-kosten voor netbeheerders zullen toenemen en bijgevolg ook de impact van de certificatsystemen op de nettarieven. Opnieuw zal dit de zogenaamde tariefschok van de nettarieven versterken. De schrapping van deze waarborgregeling beperkt trouwens opnieuw de zinvolheid van de gehele bankingregeling³⁴ die in feite slechts een gedeeltelijke verschuiving betekent van de kosten naar de toekomst. De SERV wil daarom naar aanleiding van het voorliggend dossier opnieuw pleiten om de gigantische certificatenoverschotten dringend en structureel aan te pakken en de rol van de bankingregeling terzake te herbekijken.

3. Pas de organisatie van de Vlaamse overheid aan volgens nieuwe behoeften

De overdracht van de VREG-bevoegdheden moet gepaard gaan met een verschuiving van personeel, takenpakketten en/of middelen van de organisatie van de Vlaamse overheid om VREG en VEA voldoende te kunnen versterken (3.1) en om binnen de

³² Bijv. quotumverplichting waarbij leveranciers met onvoldoende eigen certificatenproductie certificaten aan een vast prijs kunnen aankopen uit een fonds dat alle certificaten opkoopt (oplossing overschotten, exploitatiezekerheid voor exploitanten), met een meer uniforme doorrekening aan de eindklant (meer rechtvaardigheid).

³³ Art. 15.3.5/5 “§1 De Vlaamse Regering wordt gemachtigd waarborgen te verlenen ten gunste van de elektriciteitsdistributienetbeheerders, de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en de netbeheerder die overeenkomstig de federale Elektriciteitswet ook als transmissienetbeheerder is aangewezen, met het oog op de gedeeltelijke dekking van het verlies dat deze netbeheerders gebeurlijk dragen als gevolg van het banken van groene stroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten. ...”

Het nieuwe artikel 15.3.5/5 lijkt overigens niet te kloppen.

³⁴ SERV, Minaraad, Advies over banking van certificaten door netbeheerders in het licht van de actuele problematiek van de certificatenoverschotten. 12 december 2012

Vlaamse overheid een ICT-cel te kunnen ontwikkelen die databanken in eigen beheer kan ontwikkelen (3.2).

3.1. Versterk VREG en VEA dringend

De overdracht van VREG-bevoegdheden naar het VEA en de netbeheerders is geen oplossing voor de capaciteitsproblemen bij de VREG en dreigt de capaciteitsproblemen bij het VEA te vergroten. De SERV vraagt daarom naar versterking van de capaciteit bij VREG en VEA, door een verschuiving van personeel, takenpakketten en/of werkingsmiddelen..

De overdracht van taken naar VEA en de netbeheerders betekent op korte termijn wellicht geen grote netto-winst voor de VREG³⁵. Zo gaat de overdracht van taken naar **VEA** gaat gepaard met een overdracht van personeel en werkingsmiddelen. Bovendien bestaat de kans dat door de overdracht zelf en door de te realiseren afstemming tussen de toekenningsdatabank en de handelsdatabank de VREG op korte termijn extra belast wordt. Voor de overdracht naar de **netbeheerders** is het onduidelijk wat er zal gebeuren met de VREG-personeelsleden en werkingsmiddelen terzake. Mogelijk komen daar werkingsmiddelen vrij, al zal er VREG-capaciteit nodig blijven voor de behandeling van klachten inzake de toekenning door de netbeheerders en de realisatie van de afstemming tussen de toekenningsdatabanken bij de netbeheerders en de handelsdatabanken bij de VREG (zie kader in deel 1.2). Bovendien hebben de eventuele vrijgekomen VREG-personeelsleden niet noodzakelijk de vereiste expertise voor de nieuwe tariefbevoegdheid.

Ook de andere genomen initiatieven om de VREG te versterken volstaan niet³⁶ om de aanhoudende capaciteitsproblemen bij de VREG op te lossen. Voldoende capaciteit is nochtans noodzakelijk, zowel voor de opvolging van de nieuwe Vlaamse tariefbevoegdheid als voor de andere regulatoire taken³⁷.

De SERV herhaalt daarom zijn vraag om de VREG structureel maar doordacht te versterken, door verschuiving van personeel, takenpakketten en/of middelen, binnen Vlaanderen en tussen het federale niveau en Vlaanderen, gelet op de geplande bevoegdheidsoverdracht. Reeds hierboven vroeg de SERV al om meer certificaatgerelateerde taken bij VEA onder te brengen (zie deel 1.1). Verder zou ook de overdracht van andere niet-regulatoire taken van de VREG naar andere instanties de VREG bijkomend kunnen ontlasten. Dat neemt evenwel niet weg dat de VREG nu al met de beschikbare capaciteit inspanningen moet leveren om zich voor te bereiden op de nieuwe tariefbevoegdheden. Veel hangt immers ook af van de keuzes en de prioriteiten die de VREG zelf maakt in zijn organisatie. Gezien de dringendheid om snel voldoende capaciteit te beschikking te hebben voor de voorbereiding van de tariefbevoegdheden, suggereert de SERV tot slot dat de VREG zich (op zijn minst

³⁵ De precieze implicaties voor de VREG zijn niet becijferd.

³⁶ Tot nu toe werden voor die nieuwe tariefbevoegdheid slechts twee bijkomende tijdelijke arbeidskrachten voorzien (en eventueel 4 VTE bijkomend bij de start van de nieuwe bevoegdheid).

³⁷ De regulering van de netinvesteringen is nog beperkt tot een marginaal toezicht op de investeringsplannen van de distributienetbeheerders. De directie marktwerking komt nauwelijks aan zijn kerntaken toe. Voor de behandeling van geschillen is er weinig ruimte. (zie SERV, Advies over de VREG, maart 2013)

tijdens een overgangsfase) laat bijstaan door de deskundigheid die werd opgebouwd binnen de CREG.

Tot slot moet erover gewaakt worden dat de overdracht van VREG-taken naar VEA, weliswaar met de bijhorende overdracht van personeel, de al bestaande capaciteitstekorten bij VEA niet vergroot (bv. omdat de overgedragen taken in de toekomst complexer worden en de voorziene bezetting te krap zou zijn).

3.2. Laat Vlaamse ICT-cel databanken ontwikkelen

De SERV vraagt naar aanleiding van het voorliggend dossier om werk te maken van een goed uitgebouwde ICT-cel binnen de Vlaamse overheid die de diverse entiteiten kan bijstaan bij de ontwikkeling van databanken. Zo'n cel is volgens de SERV van strategisch belang aangezien databeheer in de toekomst alleen maar belangrijker wordt.

De overheid moet daarbij een goed afgewogen keuze maken tussen de ontwikkeling van de databank in eigen beheer en de uitbesteding ervan. Een reeks criteria moet bij de afweging aan bod komen. De kostprijs speelt natuurlijk een belangrijke rol, maar ook de flexibiliteit om de databank aan te passen (bijv. aan veranderende regelgeving), de optimale benutting van de databank in het kader van beleidsvoorbereiding en beleidsevaluatie (uit de databank valt heel wat beleidsrelevante info te halen), de verzekering van de continuïteit van de werking van de databank, enz.

4. Verfijn de overdrachtsregeling

De overdracht van de VREG-bevoegdheden moet juridisch-technisch goed geregeld worden (4.2) en moet bijzondere aandacht hebben voor de informatietoegang en de data-overdracht (4.1). Ook is het nodig de geplande overdracht beter te motiveren en te documenteren (4.3).

4.1. Garandeer de informatietoegang en de data-overdracht

De overdracht van de bevoegdheden van de VREG naar andere instanties (en zeker de overdracht naar netbeheerders) moet gepaard gaan met waarborgen inzake informatietoegang en dataoverdracht. Zo moet gegarandeerd worden dat het VEA, de VREG én de andere marktspelers ten allen tijde en rechtstreeks over alle relevante informatie kunnen beschikken. Dat kan door verplichte rapportage die voldoende uitgebreid zijn, door de uitdrukkelijk gecreëerde mogelijkheid om bijkomende informatie op te vragen, door toegangsrechten van de regulator en de energieadministratie tot de relevante databanken van de netbeheerders, Die elementen lijken nu niet afdoende geregeld³⁸, waardoor de certificatsystemen minder transparant dreigen te worden en waardoor de overheid en de marktspelers mogelijk minder informatie ter beschikking hebben. Dat is niet goed voor de marktwerking en niet goed voor de onderbouwing van het beleid, voor de opvolging van de effecten van het beleid en voor de controle (bijv. op de doorrekening van de certificatenkosten door de leveranciers).

³⁸ Art. 47 (art. 12.3.5 van het ontwerpbesluit) lijkt zeer summier: 'Bij de standaarddossiers brengt de netbeheerder ... de VREG daarvoor op de hoogte van de gegevens van de certificaatgerechtigde en van de installatie, verkregen in het kader van de dossierbehandeling en van de meetgegevens.' Het is onduidelijk welke gegevens precies moeten worden bezorgd en wanneer.

Concreet moet op zijn minst geregeld worden dat VEA van de netbeheerders meer informatie krijgt dan nu wordt voorzien en dat VEA daarover op frequente basis meer informatie publiceert³⁹. Zo bepaalt art. 6.1.141 dat de netbeheerder maandelijks enkel het aantal toegekende certificaten bezorgt, maar niet het type hernieuwbare energiebron (terwijl het wel de bedoeling lijkt dat netbeheerders in de toekomst naast PV ook voor andere kleinschalige installaties certificaten zouden toekennen⁴⁰) en niet de minimumprijs of de bandingfactor per certificaat. Die informatie is echter nodig om de kostprijs van de certificaten systemen en de netto-groenestroomproductie te kunnen opvolgen.

4.2. Zorg voor juridisch-technisch nazicht

Het voorliggend ontwerpdecreet en ontwerpbesluit verdienen juridisch-technisch nazicht omdat de geplande overdracht nog niet in alle bepalingen in het energiedecreet en energiebesluit afdoende geregeld lijkt. Zo moet in art. 7.1.1. §1 wellicht niet alleen het negende lid, maar ook het 10de lid aangepast worden. Ook rijst de vraag wie bijv. in de toekomst de Btot zal bepalen: VEA of VREG.

4.3. Documenteer de adviesvraag beter

De SERV merkt dat de adviesvraag over het lopend ontwerpdecreet en het ontwerpbesluit erg laat gesteld wordt, terwijl de overdracht in de praktijk blijkbaar al aan de gang is⁴¹. Bovendien bevat het voorliggend adviesdossier zeer weinig kwantitatieve informatie over de kosten van de overdracht, de verhoopte efficiëntiewinsten, de verwachte toekomstige operationele kosten, de impact op de nettarieven (op basis van een evaluatie van de bijkomende kosten voor de netbeheerders), etc. Dat bemoeilijkt de advisering en besluitvorming over dit dossier. Tot slot meent de SERV dat het niet kan dat naar aanleiding van de overdracht van enkele bevoegdheden van de VREG op meer verdoken wijze ook andere zaken geregeld worden, zoals de schrapting van de waarborgregeling voor de gebankte certificaten.

Referenties

SERV, Advies over de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG). Brussel, 11 maart 2013

SERV, Minaraad, Advies over banking van certificaten door netbeheerders in het licht van de actuele problematiek van de certificatenoverschotten. 12 december 2012

SERV, Minaraad, Advies over subdoelstellingen groene stroom 2013-2020. 21 mei 2013.

SERV, Minaraad, Advies over wijziging van het energiebesluit. 28 september 2012.

³⁹ Art. 6.1.14 §7 van het gewijzigde ontwerpbesluit voorziet enkel dat VEA het aantal toegekende groene stroomcertificaten opgesplitst per hernieuwbare energiebron publiceert. De periodiciteit van deze publicatie is niet geregeld (voor warmtekrachtcertificaten is dat wel bepaald, namelijk maandelijks).

⁴⁰ Blz. 4 bij de Memorie van Toelichting: Op langere termijn is het evenwel de bedoeling om ook gelijkaardige, goed te standaardiseren dossiers (bijv. micro-WKK, kleine warmtekrachtinstallaties, ...) over te dragen van het VEA naar de netbeheerder.

⁴¹ Zie o.a. VREG ondernemingsplan 2013.

ADVIES VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

Ontwerp briefadvies

de hervorming van de VREG

**Briefadvies over de overdracht van bevoegdheden
van de VREG inzake de toekenning van
groenestroomcertificaten, warmtekrachtcertificaten
en garanties van oorsprong**

Datum van goedkeuring	17 oktober 2013
Volgnummer	2013 48
Coördinator + e-mailadres	Francis Noyen, francis.noyen@minaraad.be
Co-auteur + e-mailadres	n.n, n.n.

Mevrouw Freya Van den Bossche
Vlaams minister van Energie, Wonen,
Steden en Sociale Economie
Martelaarsplein 7
1000 Brussel

Datum	17 oktober 2013
Uw referentie	nvt
Onze referentie	01/L2/2013/835
Betreft	Briefadvies over de overdracht van bevoegdheden van de VREG inzake de toekenning van groenestroomcertificaten, warmtekrachtcertificaten en garanties van oorsprong

Mevrouw de minister,

Op 13 september 2013 ontving de Minaraad een adviesvraag over een voorstel van hervorming van de VREG. Het betreft een voorontwerp van decreet¹ en een ontwerp van besluit² waarbij de bevoegdheden van de VREG voor de toekenning van groenestroomcertificaten (GSC), warmtekrachtcertificaten (WKC) en garanties van oorsprong (GVO) overgedragen worden naar andere instanties. De adviestertermijn bedroeg 30 dagen.

Momenteel verricht de VREG tal van taken die niet behoren tot het takenpakket en de bevoegdheden van de VREG. Dit vergt inzet van mensen en middelen waardoor de uitvoering van de kerntaken van de VREG gehypothecerd wordt. Bovendien bestaat het risico dat de onafhankelijkheid van de VREG in het gedrang komt.

Het voorliggende voorstel is gericht op een hervorming van de VREG zodanig dat deze instantie zich kan concentreren op zijn kerntaken als energieregulator, met name *“de regulerende taken zoals voorzien in de Europese*

¹ Voorontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de instanties bevoegd voor de toekenning van groenestroomcertificaten, warmtekrachtcertificaten en garanties van oorsprong.

² Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de instanties bevoegd voor de toekenning van groenestroomcertificaten, warmtekrachtcertificaten en garanties van oorsprong.

Energierichtlijnen". Bovendien wordt ingevolge het Vlinderakkoord de VREG in de toekomst bevoegd voor de distributienettarieven.

Om op deze kerntaken te kunnen focussen, wordt de huidige taak inzake de toekenning van GSC, WKC en GVO overgedragen aan andere instanties:

- De individuele behandeling van de dossiers, voor de toekenning van GSC en GVO's aan de eigenaars van zonnepanelen, wordt overgedragen aan de distributienetbeheerder.
- De individuele behandeling van dossiers inzake de toekenning van GSC, WKC en GVO, met uitzondering van de PV-installaties en de controle ter plaatse van deze installaties, zal worden overgedragen van de VREG naar het Vlaams Energieagentschap (VEA).

In beide gevallen zou, volgens de Vlaamse Regering, de overdracht van deze taken moeten leiden tot efficiëntiewinsten, door clustering van deze taken met bestaande processen bij de ontvangende instanties. De overdracht van deze taken zal gerealiseerd worden in stappen. Bedoeling is dat tegen 1 januari 2014 het belangrijkste deel van deze taken is overgedragen.

Voorzie voldoende personeel voor VREG en VEA

De Minaraad vindt het positief dat het takenpakket van de VREG hoofdzakelijk beperkt wordt tot zijn regulatoire taken, zoals voorzien in de Europese richtlijnen. Het energiebeleid is het laatste decennium veel complexer geworden omwille van de vrijmaking van de energiemarkt, Europese doelstellingen inzake klimaat, milieu en energie, ... Het Vlaamse energiebeleid en de organisatie ervan (VEA, VREG, netbeheerders, etc.) moet geëvalueerd en bijgestuurd worden om aan de toekomstige uitdagingen te kunnen voldoen. De Minaraad meent dat de overheveling van taken gekaderd moet worden in een algemene evaluatie van het regulatorisch en administratief landschap van het energiebeleid.

De aangekondigde efficiëntieverbetering door overdracht van een aantal taken naar andere instanties lost het prangend capaciteitsprobleem bij de VREG en VEA niet op. Er dreigt een sterk tekort aan menselijke capaciteit op bepaalde plaatsen. Reeds in 2011 stelde de Minaraad in een advies over hernieuwbare energie: *"De energie-administratie in Vlaanderen verdient structurele versterking. Er is voor het energiebeleid vandaag al onvoldoende menskracht beschikbaar om alle toegewezen taken naar behoren uit te voeren. Het takenpakket van de energie-administratie zal gelet op het stijgende belang van energievraagstukken, de verschillende nieuwe EU-richtlijnen die op implementatie wachten, de groeiende vraag naar meer kwalitatieve beleidsprocessen en de verwachte ontwikkelingen als gevolg van een nieuwe staatshervorming alleen maar toenemen. Daarom moeten*

op korte termijn bijkomende mensen en middelen worden gemobiliseerd voor het energiebeleid. De raden vragen dat naar het voorbeeld van het beleidsveld ruimtelijke ordening een visienota zou worden uitgewerkt die nagaat welke taken het beleidsveld energie zou moeten uitvoeren nu en in het licht van de toekomstige uitdagingen (en welke niet), welke prioriteit elk van die taken heeft, hoeveel middelen en personeel met welke profielen daarvoor nodig zijn en hoe die noden zo efficiënt mogelijk kunnen worden opgevangen gegeven het huidige budgettaire en personeelsbeleid van de Vlaamse regering. De raden denken dan bijvoorbeeld aan (desnoods tijdelijke) detacheringen, formules van interne mobiliteit, rationalisering van taken, meer structurele interne verschuivingen van middelen, enz.”.

De Minaraad wijst er op dat het Vlaams Gewest volgens de derde Europese Elektriciteits- en Gasrichtlijn³ ertoe verplicht is om ervoor te zorgen dat de Vlaamse energieregulator beschikt over voldoende mensen en middelen voor de uitvoering van zijn taken⁴.

Het bestaande gebrek aan personeel bij de VREG dreigt er toe te leiden dat de VREG zijn toekomstige cruciale taak, nl de distributienettarieven, nog niet grondig kan voorbereiden. De huidige distributienettarieven werden federaal vastgelegd. Vanaf 1 januari 2015 zouden nieuwe (Vlaamse) tarieven van kracht moeten worden. De voorbereidingen voor het regulerende kader inzake de nettarieven zouden in principe reeds achter de rug moeten zijn. Daarnaast is het ook van belang dat de VREG voldoende expertise opbouwt in aanloop van de nieuwe bevoegdheid. Bovendien zal, o.a. door de staatshervorming, ook de Europese verplichting om de betrokken stakeholders te consulteren alvorens belangrijke beslissingen te nemen bijkomende expertise, middelen en personeel vergen. Tenslotte blijkt ook uit vergelijking met andere regulatoren dat de VREG het moet stellen met een beperkt aantal personeelsleden⁵.

Een deel van het takenpakket van de VREG wordt overgeheveld naar het VEA. Positief is dat het bijhorende personeel ook wordt overgedragen. Niettemin dreigt het bestaande personeelstekort bij VEA nog groter te worden doordat de taken in de toekomst intensiever (controles inzake groenestroom- en warmtekrachtdossiers en duurzaamheidscriteria etc.) en com-

³ Art. 35/36/37 van de derde Elektriciteitsrichtlijn 2009/72/EG en art. 39/40/41 van de derde Aardgasrichtlijn 2009/73/EG leggen de onafhankelijkheid, doelstellingen, taken en bevoegdheden van een regulator vast.

⁴ Om de onafhankelijkheid van de regulerende instantie te beschermen, waken de lidstaten er met name over dat: a) de regulerende instantie zelfstandig besluiten kan nemen, onafhankelijk van enig politiek orgaan, afzonderlijke jaarlijkse begrotingstoewijzingen ontvangt, zodat zij over autonomie beschikt bij de uitvoering van de toegewezen begroting, en de adequate personele en financiële middelen heeft om haar taken uit te voeren.

⁵ Personeelsbestand: VREG (28,5 VTE), CWAPE (52 VTE), CREG (63 VTE).

plexer worden (bv. het nieuwe GSC- systeem). Daarnaast is er ook nood aan sluitende controles op het terrein (bv. bij biomassacentrales). Deze controles dreigen niet of niet ten gronde te gebeuren bij personeelstekort⁶.

De toekenning van GSC's en GVO's aan de eigenaars van zonnepanelen door de distributienetbeheerder roept heel wat vragen op

Volgens de Minaraad moet de hervorming rekening houden met volgende uitgangspunten:

- Eén uniek loket (minstens het frontoffice) voor gebouwgebonden energiebesparende investeringen.
- De overheid moet zorgen dat gegevens slechts één maal door de investeerder moeten aangeleverd worden. Een koppeling van databanken en interne gegevensuitwisseling moet ervoor zorgen dat gekende gegevens niet langer opgevraagd worden en dat controles geautomatiseerd worden (bv. via vergelijking van gegevens van EPC met eerdere aangiftes in verband met energiebesparende investeringen en productie van hernieuwbare energie).
- Databanken moeten dermate ontwikkeld of aangepast worden dat zij gekoppeld kunnen worden aan andere gebouw- en grondgerelateerde databanken. De databanken moeten door de overheid beheerd en intern geconsulteerd kunnen worden. Indien aangewezen kunnen derden ook de databank consulteren en data aanleveren. Aanpassingen van databanken en rapporteringswijze moeten intern kunnen gebeuren zodat de overheid op snelle en eenvoudige wijze kan beschikken over beleidsrelevante gegevens.

Uitgaande van deze uitgangspunten heeft de Minaraad de volgende vragen en opmerkingen met betrekking tot de overheveling van de taken naar de distributienetbeheerder en de hervorming van de databanken:

- Is er een kosten-batenstudie gebeurd om bepaalde taken en verantwoordelijkheden naar de netbeheerder over te hevelen? Hoe worden de kosten doorgerekend? Wat is de impact op de nettarieven?
- Welke databanken moeten in het voorliggend voorstel aangepast of gecreëerd worden? Wat zijn de kosten en hoe worden die doorgere-

⁶ Het ondernemingsplan van de VREG 2013 stelt op p.12: "Er kan echter verwacht worden dat er in 2013 weinig tot geen capaciteit bij de VREG zal overblijven om de controles inzake de groenestroom- en warmtekrachtdossiers te versterken. Deze controles, inclusief de controle op de duurzaamheids-criteria zullen na de overdracht van de dossierbehandeling van de expertisedossiers van de VREG naar VEA, ook vanaf 1 januari 2014 bij VEA terecht komen. Door de overdracht kunnen er wel efficiëntiewinsten worden geboekt, maar vraag is of deze voldoende zijn. Dit blijft dus een kritisch punt. "

kend? Is de nieuwe handelsdatabank nodig⁷? Is het niet efficiënter (goedkoper, beter overzicht voor de overheid, onder beheer van de overheid zodat output voor beleidsvoorbereiding, controle en handhaving, flexibiliteit voor toekomstige noden en evoluties verzekerd is) om de huidige certificatedatabank aan te passen en te zorgen dat databanken van derden eraan gekoppeld worden? Kan de aanlevering of input van data door derden niet verzekerd worden via de openbare dienstverplichtingen of energiebesluit?

- Is het opportuun dat twee verschillende instanties gelijkaardige (controle)taken uitvoeren zoals GVO's uitreiken? De controle op dakisolatie⁸ komt volledig terecht bij de distributienetbeheerder. Is dit de meeste geschikte instantie?
- Is het enig loket ook gegarandeerd over de diverse netgebieden heen?

Het VOKA, de UNIZO, de Boerenbond, het ACV, het ACLVB en het ABVV onthouden zich bij dit briefadvies aangezien zij hierover advies uitbrengen in het kader van de SERV.

Hoogachtend,

Bert De Wel,

voorzitter Minaraad

⁷ De overdracht van de GSC en WKC heeft een belangrijk effect op de certificatedatabank zoals die momenteel door de VREG beheerd wordt. De huidige certificatedatabank bij de VREG zal omgevormd worden tot een handelsdatabank.

⁸ Vanaf 1 januari 2010 moeten nieuwe PV-installaties voldoen aan een isolatiewaarde voor het dak of de zoldervloer.

VOORONTWERP VAN DECREET
d.d. 25 oktober 2013

Voorontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de Richtlijn van de Europese Unie 2012/27/EU van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie en de toekenning van groenestroomcertificaten, warmte-krachtcertificaten en garanties van oorsprong

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 1.1.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, het laatst gewijzigd bij decreet van 28 juni 2013, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 6° wordt vervangen door wat volgt:

"6° de richtlijn 2012/27/EU van de Europese Unie van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG;"

2° punt 7 wordt opgeheven.

Art. 3. In artikel 1.1.3. van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt voor punt 1°, dat punt 1°/1 wordt, een nieuw punt 1° ingevoegd, dat luidt als volgt:

"1° aanbieder van energiediensten: een natuurlijk persoon of rechtspersoon die in de inrichtingen of gebouwen van een netgebruiker energiediensten of andere maatregelen ter verbetering van de energie-efficiëntie levert;"

2° er wordt een punt 12°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“12°/1 aggregator: dienstenverrichter die meerdere capaciteiten voor afname, consumptie, productie of injectie combineert om in georganiseerde energiemarkten te verkopen of te veilen;”;

3° punt 24° wordt vervangen door wat volgt:

“24° budgetmeter voor aardgas: aardgasmeter met hulpkrediet die toelaat te werken via een systeem van voorafbetaling in het kader van een aan de netbeheerder opgelegde openbaredienstverplichting inzake de bescherming van huishoudelijke afnemers bij wanbetaling;”;

4° punt 25° wordt vervangen door wat volgt:

“25° budgetmeter voor elektriciteit: elektriciteitsmeter met begrenzer en hulpkrediet die toelaat te werken via een systeem van voorafbetaling in het kader van een aan de netbeheerder opgelegde openbaredienstverplichting inzake de bescherming van huishoudelijke afnemers bij wanbetaling;”;

4° er wordt een punt 39°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“39°/1 energiedienst: het fysieke voordeel, nut of welzijn dat wordt bereikt met een combinatie van energie met energie-efficiënte technologie of actie, die de bewerkingen, het onderhoud en de controle kan omvatten die nodig zijn voor de levering van de dienst, welke wordt geleverd op basis van een overeenkomst en welke onder normale omstandigheden heeft aangetoond te leiden tot een controleerbare en meetbare of een schatbare verbetering van de energie-efficiëntie of tot controleerbare en meetbare of schatbare primaire energiebesparingen;”;

5° punt 94° wordt vervangen door wat volgt:

“94° ondersteunende dienst: een dienst die nodig is voor de exploitatie van een transmissie- of distributienet;”;

6° er wordt voor punt 101°/1, dat punt 101°/2 wordt, een punt 101°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“101°/1 privacywetgeving: wet van 8 december 1992 voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens en diens uitvoeringsbesluiten;”;

7° er wordt een punt 131°/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“131°/2 vraagzijdebeheer: een algemene of geïntegreerde aanpak die erop gericht is de omvang en de timing van het elektriciteitsverbruik te beïnvloeden teneinde het primaire energieverbruik en piekbelastingen te verminderen door voorrang te geven aan investeringen in energie-efficiëntiebevorderende maatregelen of andere maatregelen, zoals onderbreekbare leveringscontracten, in plaats van aan investeringen om de productiecapaciteit te verhogen, indien de eerstgenoemde

maatregelen de doelmatigste en meest economische optie vormen, mede gelet op het positieve milieueffect van een lager energieverbruik en de daarmee verband houdende aspecten met betrekking tot de voorzieningszekerheid en de distributiekosten;”.

Art. 4. Aan artikel 3.1.4/1 van hetzelfde decreet wordt een punt 9° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“9° het geven van prikkels voor de deelname van vraagzijdemiddelen aan het aanbod op de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt.”.

Art. 5. In hetzelfde decreet wordt het opschrift van Titel IV, Hoofdstuk I, Afdeling III, Onderafdeling II vervangen door wat volgt:

“Activiteiten inzake levering, productie, verschaffen van energiediensten door de netbeheerder en zijn werkmaatschappij”

Art. 6. In hetzelfde decreet wordt een artikel 4.1.8/1. ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 4.1.8/1. Een netbeheerder en zijn werkmaatschappij ondernemen geen activiteiten inzake het aanbieden van commerciële energiediensten of het optreden als aggregator

In ieder geval kan de netbeheerder of zijn werkmaatschappij de diensten aanbieden aan aandeelhouders/vennoten en die door dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten worden opgelegd.”

Art. 7. In artikel 4.1.9. van hetzelfde decreet wordt tussen het woord "tussenpersonen" en het woord "afnemers" de zinsnede ", aanbieders van energiediensten met inbegrip van aggregatoren," ingevoegd.

Art. 8. In artikel 4.1.18. van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

“§1. Afnemers en producenten hebben recht op toegang tot een distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit voor respectievelijk de afname en injectie van elektriciteit of aardgas tegen de door de netbeheerder bekendgemaakte tarieven en voorwaarden.

Het recht bedoeld in het eerste lid kan worden uitgeoefend door meerdere partijen.

Het recht, bedoeld in het eerste lid, wordt in ieder geval van rechtswege overgedragen aan de leverancier van de afnemer, voor wat betreft:

1° de afnamepunten op het distributienet;

2° de toegangspunten op het distributienet die zowel als afname- als injectiepunt fungeren. “;

Naast hetgeen bepaald in het vorige lid kan de afnemer ervoor kiezen om dit recht ook over te dragen aan een derde.

Een producent of een afnemer op het plaatselijk vervoernet kan het recht vermeld in het eerste lid zelf uitoefenen of overdragen aan een derde.

2° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

“§2. Iedere netbeheerder maakt de geldende tarieven en voorwaarden bekend voor de toegang tot en het gebruik van zijn net, en voor de ondersteunende diensten die hij levert. De personen, vermeld in § 1, hebben recht op de toegang tot en het gebruik van het distributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit tegen die bekendgemaakte tarieven en voorwaarden.

Een netbeheerder kan de toegang tot zijn net alleen weigeren, beëindigen of opschorten in één of meer van onderstaande gevallen:
1° zijn net beschikt niet over voldoende capaciteit om het vervoer te verzekeren;
2° de veilige en betrouwbare werking van zijn net komt in het gedrang;
3° de aanvrager van de toegang tot het net voldoet niet of de toegangshouder voldoet niet meer aan de voorwaarden voor toegang tot het net, vastgelegd in of krachtens de technische reglementen, vermeld in artikel 4.2.1.”;

3° een paragraaf 2/1 wordt ingevoegd, die luidt als volgt:

“§2/1. De derde of leverancier die het recht op toegang heeft overeenkomstig §1, factureert de tarieven voor gebruik van het net door aan de betrokken afnemer of producent.”.

Art. 9. In hetzelfde decreet wordt een artikel 4.1.18/1. ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 4.1.18/1. De netbeheerders stellen, in nauwe samenwerking met aanbieders van energiediensten, met inbegrip van aggregatoren, en afnemers technische specificaties op met betrekking tot de toegang tot en de deelname van vraagzijdebeheer aan de markten inzake balancerings-, en andere ondersteunende diensten op het distributienet. Deze technische specificaties zijn gebaseerd op de technische eisen van deze markten en de mogelijkheden die vraagzijdebeheer biedt.”.

Art. 10. Artikel 4.1.22/2 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 4.1.22/2. §1. De Vlaamse regering bepaalt de situaties waarin de netbeheerder en de beheerder van een gesloten distributienet een slimme meter plaatsen.

§2. In het geval dat een slimme meter wordt geplaatst, zorgen de netbeheerder en de beheerder van een gesloten distributienet ervoor dat de afnemer voldoende geïnformeerd en geadviseerd wordt over zijn rechten en plichten en het volledige potentieel dat de meter heeft, onder meer inzake het gebruik van de gegevens van de slimme meter en inzake de mogelijkheid voor de afnemer tot controle van zijn energieverbruik.

§3. De Vlaamse regering bepaalt aan welke voorwaarden deze slimme meters moeten voldoen.

§4. De Vlaamse regering bepaalt welke partijen voor welke doeleinden toegang krijgen tot welke gegevens uit slimme meters.

§5. De partijen die via dit decreet en zijn uitvoeringsbepalingen toegang krijgen tot de gegevens uit deze slimme meters zorgen ervoor dat te allen tijde de dataveiligheid gegarandeerd wordt en voldaan wordt aan de privacywetgeving.”.

Art. 11. In titel IV, hoofdstuk I, afdeling X van hetzelfde decreet wordt een onderafdeling III, bestaande uit een artikel 4.1.26/1, ingevoegd dat luidt als volgt:

"Onderafdeling III. Recht op toegang van de netbeheerder tot alle installaties waarvan hij het eigendoms- of gebruiksrecht heeft en die zich bevinden in de inrichting van de netgebruiker.

Art. 4.1.26/1. De netbeheerder heeft het recht op toegang tot de ruimte(s) waardoor de aansluitkabel loopt of de ruimte waarin de elektriciteits- of aardgasmeter is opgesteld en waarover hij het eigendoms- of gebruiksrecht heeft, voor werken aan de aansluiting, de plaatsing, de inschakeling, de controle of de meteropname van de elektriciteitsmeter, inclusief de budgetmeter voor elektriciteit en de stroombegrenzer, of van de aardgasmeter, inclusief de budgetmeter voor aardgas.

De netgebruiker verschaft de netbeheerder onmiddellijk toegang op eenvoudig mondeling verzoek na behoorlijke legitimatie. “

Art. 12. In artikel 4.2.1. van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2, 2° wordt tussen het woord “leveranciers” en de zinsnede ‘, afnemers” de zinsnede “, aanbieders van energiediensten met inbegrip van aggregatoren” ingevoegd;

2° in paragraaf 2, 3° wordt tussen het woord “leveranciers” en de woorden “en de afnemers” de zinsnede “, de aanbieders van energiediensten met inbegrip van aggregatoren” ingevoegd;

3° in paragraaf 2, 6°, worden tussen het woord “leveranciers” en de woorden “en afnemers” de zinsnede “, aanbieders van energiediensten met inbegrip van aggregatoren” ingevoegd;

4° aan paragraaf 2 wordt een punt 8° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“8° de verplichting voor de netbeheerders tot het verstrekken van informatie aan de VREG over de beoordeling die zij uitvoeren van het potentieel voor energie-efficiëntie van hun gas- en elektriciteitsinfrastructuur, in het bijzonder wat betreft transport, distributie, beheer van de belasting van het net en interoperabiliteit, en de aansluiting op installaties voor energieopwekking, inclusief de toegangsmogelijkheden voor micro-energiegeneratoren.”.

Art. 13. In artikel 4.6.3., 1e lid, 12°, van hetzelfde decreet wordt tussen de zinsnede “leveranciers,” en de zinsnede “, de afnemers” de zinsnede “, de aanbieders van energiediensten met inbegrip van aggregatoren,” ingevoegd.

Art. 14. In artikel 4.6.5., van hetzelfde decreet wordt tussen de zinsnede “leveranciers,” en het woord “tussenpersonen” de zinsnede “, aanbieders van energiediensten met inbegrip van aggregatoren,” ingevoegd.

Art. 15. In artikel 4.6.9 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

“§1. Afnemers en producenten hebben recht op toegang tot een gesloten distributienet voor respectievelijk de afname en injectie van elektriciteit of aardgas tegen de door de beheerder van het gesloten distributienet aan hem bekendgemaakte tarieven en voorwaarden. De achterliggende netgebruiker kan dit recht overdragen aan een derde. Hij informeert hiervan de gesloten distributienetbeheerder.”;

2° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

“§2. Iedere beheerder van het gesloten distributienet maakt de geldende tarieven en voorwaarden voor de toegang tot en het gebruik van zijn net, en voor de ondersteunende diensten die hij levert bekend aan de achterliggende netgebruikers op dat gesloten distributienet. De personen, vermeld in §1, hebben recht op de toegang tot en het gebruik van het gesloten distributienet tegen die aan hem bekendgemaakte tarieven en voorwaarden.”;

Art. 16. In artikel 7.1.1 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 13 juli 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, worden de woorden “kent de VREG een groenestroomcertificaat toe” vervangen door de woorden “wordt een groenestroomcertificaat toegekend”;

2° in paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden “kent de VREG groenestroomcertificaten toe” vervangen door de woorden “worden groenestroomcertificaten toegekend”;

3° in paragraaf 2, tweede lid, worden de woorden “kent de VREG geen groenestroomcertificaten toe” vervangen door de woorden “worden geen groenestroomcertificaten toegekend”;

4° in paragraaf 3, eerste lid, worden de woorden “de VREG” opgeheven en wordt het woord “toekent” vervangen door de woorden “worden toegekend.”.

Art. 17. In artikel 7.1.2 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 13 juli 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, worden de woorden “kent de VREG een warmtekrachtcertificaat toe” vervangen door de woorden “wordt een warmtekrachtcertificaat toegekend”;

2° in paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden “kent de VREG warmtekrachtcertificaten toe” vervangen door de woorden “worden warmtekrachtcertificaten toegekend”;

3° in paragraaf 3, eerste lid, worden de woorden “de VREG” opgeheven en wordt het woord “toekent” vervangen door de woorden “worden toegekend.”.

Art. 18. Artikel 7.1.3. van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 7.1.3. Groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten worden toegekend door de VREG op basis van de gegevens die hem daartoe worden overgemaakt door het Vlaams Energieagentschap, de netbeheerders, de transmissienetbeheerder, de eigenaar van de productie-installatie of diens gemachtigde.

De Vlaamse Regering legt de nadere toepassingsregels en procedures vast met betrekking tot de aanvraag en de toekenning van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten, met inbegrip van de gegevensoverdracht, bedoeld in het vorig lid. “

Art. 19. In artikel 7.1.5, §4, zesde lid, van hetzelfde decreet worden de woorden “de VREG” vervangen door de woorden “het Vlaams Energieagentschap”.

Art. 20. In artikel 7.1.6 van hetzelfde decreet, laatst gewijzigd bij decreet van 13 juli 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in §3 wordt tussen het woord “transmissienet” en de woorden “of voor installaties in eilandwerking” de woorden “of op gesloten distributienetten of op gesloten industriële netten, vermeld in artikel 2, 41° van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, gekoppeld aan zijn net” ingevoegd.

2° een paragraaf 5 wordt toegevoegd die luidt als volgt:

“§5. De netbeheerder kan de uitbetaling schorsen van de minimumsteun, bedoeld in §1 en §3, aan installaties, aangesloten op zijn net of op gesloten distributienetten, gekoppeld aan zijn net, indien deze niet voldoen aan de verplichtingen, opgelegd in of krachtens de technische reglementen, vermeld in artikel 4.2.1, tot alsnog aan deze verplichtingen wordt voldaan.”.

Art. 21. Aan artikel 7.1.7 van hetzelfde decreet, laatst gewijzigd bij decreet van 13 juli 2012, wordt een paragraaf 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§5. De netbeheerder kan de uitbetaling schorsen van de minimumsteun, bedoeld in §1 en §3, aan installaties, aangesloten op zijn net of op gesloten distributienetten, gekoppeld aan zijn net, indien deze niet voldoen aan de verplichtingen, opgelegd in

of krachtens de technische reglementen, vermeld in artikel 4.2.1, tot alsnog aan deze verplichtingen wordt voldaan.”.

Art. 22. In artikel 7.1.14 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “, na advies van de VREG,” opgeheven.

Art. 23. Aan titel VII hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk VIII, bestaande uit artikel 7.8.1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk VIII. Verwarming en koeling of warmwatervoorziening van een gebouw door een stadsverwarmingsnet of door een centrale bron die verschillende gebouwen of verbruikers bedient

Art. 7.8.1. §1. Ingeval de verwarming, de koeling of de warmwatervoorziening van een gebouw geleverd wordt door een stadsverwarmingsnet of door een centrale bron die verschillende gebouwen bedient, wordt een warmtemeter of een warmwatermeter geïnstalleerd bij de warmtewisselaar of het leveringspunt. De Vlaamse Regering kan voorwaarden en nadere regels bepalen aangaande de verwarming, de koeling of de warmwatervoorziening van een gebouw door een stadsverwarmingsnet of door een centrale bron die verschillende gebouwen bedient.

§2. De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen waaraan de beheerder van een stadsverwarmingsnet of centrale bron moet voldoen om een dergelijk net of bron te mogen uitbaten.

§3. De beheerder van een stadsverwarmingsnet of van een centrale bron die verschillende gebouwen of verbruikers bedient, zorgt er voor dat tegen uiterlijk 31 december 2016 in appartementengebouwen en multifunctionele gebouwen met een centrale verwarmings-/koelingsbron of met levering vanuit diens stadsverwarmingsnet of diens centrale bron, individuele verbruiksmeters geïnstalleerd worden om het warmte- of koelingsverbruik of warmwaterverbruik voor iedere eenheid te meten.

De Vlaamse Regering kan uitzonderingen bepalen voor die gevallen waar het niet technisch haalbaar of niet kostenefficiënt is om een dergelijke meter te installeren. De Vlaamse regering bepaalt aan welke voorwaarden deze meters moeten voldoen. De partijen die via dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten toegang krijgen tot de gegevens uit deze meters zorgen ervoor dat te allen tijde de dataveiligheid gegarandeerd wordt en voldaan wordt aan de privacywetgeving.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen betreffende de transparante en accurate berekening van het individuele verbruik en voor de verdeling van de kosten van het thermische of warmwaterverbruik voor:

1° warm water voor huishoudelijk gebruik;

2° warmte uit de installatie van het gebouw voor de verwarming van de gemeenschappelijke ruimten;

3° voor het verwarmen van appartementen.”

Art. 24. In artikel 13.1.2, §2 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “hoofdstuk I” vervangen door de zinsnede “hoofdstuk II”.

Art. 25. In artikel 13.4.2/1, §2, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij decreet van 28 juni 2013, wordt de zinsnede “§1, derde, vierde of zesde lid” vervangen door de zinsnede “, artikel 7.1.2, 7.1.3 en 7.1/1.1”.

Art. 26. Dit decreet treedt in werking 10 dagen na de publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad, met uitzondering van de artikelen 18, 19, en 22 die in werking treden op 1 april 2014, en met uitzondering van artikel 25 dat in werking treedt op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie,

Freya VAN DEN BOSSCHE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 54.390/3
van 29 november 2013

over

een voorontwerp van decreet ‘houdende wijziging van het
Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de
Richtlijn van de Europese Unie 2012/27/EU van
25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie en de toekenning
van groenestroomcertificaten, warmte-krachtcertificaten en
garanties van oorsprong’

Op 29 oktober 2013 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de Richtlijn van de Europese Unie 2012/27/EU van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie en de toekenning van groenestroomcertificaten, warmte-kranchcertificaten en garanties van oorsprong’.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 19 november 2013. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jan SMETS en Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraden, Lieven DENYS en Johan PUT, assessoren, en Marleen VERSCHRAEGHEN, toegevoegd griffier.

Het verslag is uitgebracht door Tim CORTHAUT, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 29 november 2013.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet bevat wijzigingen van het Energiedecreet².

Het strekt in de eerste plaats tot de gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2012/27/EU³. In het bijzonder worden een reeks maatregelen ingevoerd om de markttoegang van aanbieders van energiediensten te waarborgen, wat vooral wordt vertaald in een reeks gedragsnormen voor netbeheerders en beheerders van gesloten netten (artikelen 2 tot 9 en 12 tot 15). Ook wordt een kader voor de uitrol van slimme meters gecreëerd (artikel 10).

De netbeheerders zelf krijgen dan weer eenvoudiger toegang tot alle installaties waarvan zij het eigendoms- of gebruiksrecht hebben, ook al bevinden die zich in de inrichting van de netgebruiker (artikel 11).

In de derde plaats worden een reeks bepalingen van het Energiedecreet met betrekking tot de toekenning van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten neutraler geformuleerd, opdat het mogelijk zou worden om die taken over te hevelen van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) naar het Vlaams Energieagentschap (VEA) (artikelen 16 en 17). Het blijft nochtans de bedoeling dat de toekenning zelf gebeurt door de VREG, zij het dat de dossiers zullen worden voorbereid door het VEA of door de netbeheerders (artikel 18). Ook de berekening van het aandeel hernieuwbare energiebronnen in de stroomproductie gebeurt voortaan door het VEA (artikel 19). De rol van de VREG bij het opstellen van het evaluatierapport over de certificatenverplichtingen hernieuwbare energie en kwalitatieve warmtekrachtkoppeling valt dan weer weg (artikel 22). De toezichtregeling wordt hieraan aangepast (artikelen 24 en 25).

De transmissienetbeheerder zal voortaan ook een minimumsteun moeten toekennen met betrekking tot installaties die gekoppeld zijn aan gesloten distributienetten of industriële netten die gekoppeld zijn aan het transmissienet. Netbeheerders krijgen ook de mogelijkheid om de uitbetaling van de minimumsteun te schorsen indien blijkt dat de installaties niet volgens het technisch reglement worden geëxploiteerd (artikelen 20 en 21).

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

² Decreet van 8 mei 2009 ‘houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid’.

³ Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 ‘betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG, Pb, 2012, L 315/1’. De richtlijn moet zijn omgezet tegen 5 juni 2014 (artikel 28, lid 1, van de richtlijn).

Er wordt een nieuw hoofdstuk VIII toegevoegd aan titel VII van het Energiedecreet met een kader voor het opleggen van verplichtingen met betrekking tot stadsverwarmingsnetten of centrale verwarmingsbronnen die verschillende gebouwen of gebruikers bedienen of centrale koelinginstallaties (artikel 23). De meest concrete verplichting betreft de installatie van individuele verbruiksmeters tegen 31 december 2016, die haar oorsprong vindt in artikel 9, lid 3, van richtlijn 2012/27/EU.

ALGEMENE OPMERKING

3. In advies 49.336/3⁴ van 22 maart 2011 is gewezen op de bijzondere moeilijkheden die voortvloeien uit het behoud van de regeling voor privé-distributienetten, terwijl die categorie niet voorkomt in de richtlijnen 2009/72/EG⁵ en 2009/73/EG⁶, en de beheerders ervan lijken te ontsnappen aan de meeste verplichtingen die wel worden opgelegd aan de beheerders van gesloten distributienetten. De vraag rijst bijgevolg of met het oog op een correcte omzetting van richtlijn 2012/27/EU niet moet worden voorzien in een aantal verplichtingen, onder meer op het gebied van toegang tot het netwerk, in hoofde van de beheerders van een privé-distributienet, teneinde het mogelijk te maken dat ook afnemers van die privé-distributienetten een rechtstreeks beroep kunnen doen op aanbieders van energiediensten. Voor zover het behoud van de privé-distributienetten als apart concept niet in strijd met de richtlijnen 2009/72/EG en 2009/73/EG zou zijn, volgt uit die richtlijnen dat ook aan de beheerders van die netten verplichtingen moeten worden opgelegd.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 3

4. In artikel 3 komt twee keer een 4° voor, wat dient te worden verholpen door de verschillende onderdelen van de opsomming te vernummeren.

5. De definitie van “privacywetgeving” in artikel 3, 6° (lees: 7°), is onvolledig. Ook entiteiten van de Vlaamse overheid zullen immers toegang krijgen tot de gegevens uit slimme meters of individuele verbruiksmeters, wat door de gemachtigde wordt bevestigd. Bijgevolg dient naast de wet van 8 december 1992 ‘tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens’ en de uitvoeringsbesluiten van die wet, ook melding te worden gemaakt van het decreet van 18 juli 2008 ‘betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer’.

⁴ Advies 49.336/3 van 22 maart 2011 over een voorontwerp van decreet ‘houdende de wijziging van de wet van 10 maart 1925 op de electriciteitsvoorziening, het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de richtlijn 2009/72/EG en de richtlijn 2009/73/EG’, opmerking 9.2 (*Parl.St.* VI.Parl. 2010-11, nr. 1147/1, 145).

⁵ Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 ‘betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG’.

⁶ Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 ‘betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG’.

6. Artikel 3, 7° (lees: 8°), van het ontwerp strekt tot het invoegen van een “131°/2” in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet. Aangezien artikel 1.1.3 al een onderdeel 131°/2 bevat met een definitie van de term ‘vollasturen’ (ingevoegd bij artikel 2, 5°, van het decreet van 28 juni 2013 ‘houdende diverse bepalingen inzake energie’), moet het nieuwe onderdeel worden vernummerd tot “131°/3”.

Artikel 6

7. In de inleidende zin van artikel 6 moet worden aangegeven dat het ontworpen artikel moet worden ingevoegd in titel IV, hoofdstuk I, afdeling III, onderafdeling II, van het Energiedecreet. Het tweede lid van het ontworpen artikel 4.1.8/1 wordt overigens best als volgt geherformuleerd:

“Niettegenstaande het eerste lid kan de netbeheerder ...”.

Deze bepaling bezorgt de netbeheerders een potentieel competitief voordeel ten opzichte van private aanbieders van energiediensten op de erg grote markt voor overheidsopdrachten betreffende energiediensten. Om concurrentievervalsing te vermijden, zou minstens moeten worden verduidelijkt dat deze diensten geleverd moeten worden aan marktvoorwaarden, en dat deze bepaling geen afbreuk doet aan de verplichtingen die voortvloeien uit de wetgeving inzake overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten.

Artikel 9

8. Er moet worden aangegeven dat de ontworpen bepaling moet worden ingevoegd in titel IV, hoofdstuk I, afdeling VI, van het Energiedecreet.

9. De memorie van toelichting stelt dat het betrekken van afnemers niet mogelijk lijkt op het niveau van de distributienetbeheerders, ook al legt de tekst van artikel 15, lid 8, derde alinea, van richtlijn 2012/27/EU en het ontworpen artikel 4.1.18/1 van het Energiedecreet dat wel op. Het is van twee dingen één: ofwel kan het echt niet, en dan moet dat ook uit het ontwerp blijken, ofwel moet minstens de memorie van toelichting worden aangepast. In dat verband kan worden opgemerkt dat het inderdaad moeilijk kan zijn om individuele afnemers te betrekken bij het opstellen van de technische specificaties, maar dat er bijvoorbeeld middenveldorganisaties, zoals consumentenorganisaties, bestaan die, zoals vereist door de richtlijn, toch de stem van de afnemers zouden kunnen laten horen, zij het dat het decreet dan best uitdrukkelijk voorziet in de consultatie van die organisaties.

Artikel 11

10. Gelet op de onschendbaarheid van de woning, die is gewaarborgd bij artikel 15 van de Grondwet en artikel 8, lid 1, van het Europees Verdrag over de rechten van de mens, dient het ontworpen artikel 4.1.26/1 van het Energiedecreet in beperkende zin te worden gelezen. Het

principeel recht op toegang dat aan de netbeheerder wordt verleend, staat deze niet toe om – rekening houdend met de concrete omstandigheden – daarvan op onredelijke of disproportionele wijze gebruik te maken.

Artikel 25

11. In artikel 25 van het ontwerp kan best worden gespecificeerd dat de betrokken zinsnede wordt vervangen in artikel 13.4.2/1, § 2, *eerste lid*.

Artikel 26

12. De gemachtigde heeft aangegeven dat in artikel 26 van het ontwerp ten onrechte naar artikel 25 wordt verwezen, terwijl het de bedoeling is om naar artikel 24 te verwijzen. De gemachtigde gaf volgende toelichting:

“Bedoeling van artikel 24 van het ontwerpdecreet is inderdaad om het toezicht op de diverse bepalingen van hoofdstuk I en hoofdstuk I/1 van Titel VII in de toekomst bij besluit te regelen, op basis van artikel 13.1.1 van het Energiedecreet. Het is de bedoeling om dit artikel 24 in werking te laten treden op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum. Opmerking : in artikel 26 van het ontwerpbesluit staat evenwel verkeerdelijk artikel 25 i.p.v. 24. Deze overgangsbepaling moet vermijden dat er een vacuüm ontstaat in het toezicht op het groenestroom- en warmtekrachtcertificatensystemen.”

In artikel 26 dienen de woorden “artikel 25” derhalve vervangen te worden door de woorden “artikel 24”.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Marleen VERSCHRAEGHEN

Jo BAERT

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk I. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk II. Wijzigingen aan het Energiedecreet

Art. 2. In artikel 1.1.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, het laatst gewijzigd bij decreet van 28 juni 2013, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 6° wordt vervangen door wat volgt:

“6° de richtlijn 2012/27/EU van de Europese Unie van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG;”;

2° punt 7° wordt opgeheven.

Art. 3. In artikel 1.1.3 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt vóór punt 1°, dat punt 1/1° wordt, een nieuw punt 1° ingevoegd, dat luidt als volgt:

“1° aanbieder van energiediensten: een natuurlijk persoon of rechtspersoon die in de inrichtingen of gebouwen van een netgebruiker energiediensten of andere maatregelen ter verbetering van de energie-efficiëntie levert;”;

2° er wordt een punt 12/1° ingevoegd, dat luidt als volgt:

“12/1° aggregator: dienstenverrichter die meerdere capaciteiten voor afname, consumptie, productie of injectie combineert om in georganiseerde energiemarkten te verkopen of te veilen;”;

3° punt 24° wordt vervangen door wat volgt:

“24° budgetmeter voor aardgas: aardgasmeter met hulpkrediet die toelaat te werken via een systeem van voorafbetaling in het kader van een aan de netbeheerder opgelegde openbaredienstverplichting inzake de bescherming van huishoudelijke afnemers bij wanbetaling;”;

4° punt 25° wordt vervangen door wat volgt:

“25° budgetmeter voor elektriciteit: elektriciteitsmeter met begrenzer en hulpkrediet die toelaat te werken via een systeem van voorafbetaling in het kader van een aan de netbeheerder opgelegde openbardienstverplichting inzake de bescherming van huishoudelijke afnemers bij wanbetaling;”;

5° in punt 30/2° wordt na de woorden “de situatie waarin” en voor de woorden “een productie-installatie” de woorden “, met uitzondering van mobiele installaties,” ingevoegd;

6° er wordt een punt 39/1° ingevoegd, dat luidt als volgt:

“39/1° energiedienst: het fysieke voordeel, nut of welzijn dat wordt bereikt met een combinatie van energie met energie-efficiënte technologie of actie, die de bewerkingen, het onderhoud en de controle kan omvatten die nodig zijn voor de levering van de dienst, welke wordt geleverd op basis van een overeenkomst en welke onder normale omstandigheden heeft aangetoond te leiden tot een controleerbare en meetbare of een schatbare verbetering van de energie-efficiëntie of tot controleerbare en meetbare of schatbare primaire energiebesparingen;”;

7° punt 94° wordt vervangen door wat volgt:

“94° ondersteunende dienst: een dienst die nodig is voor de exploitatie van een transmissie- of distributienet;”;

8° er wordt vóór punt 101/1°, dat punt 101/2° wordt, een punt 101°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“101/1° privacywetgeving:

- a) wet van 8 december 1992 voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens en diens uitvoeringsbesluiten;
- b) decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer;”;

9° er wordt een punt 113/1/1° ingevoegd, dat luidt als volgt:

“113/1/1° stadsverwarming of -koeling: de distributie van thermische energie in de vorm van stoom, warm water of gekoelde vloeistoffen vanuit een centrale productie-installatie via een netwerk dat verbonden is met meerdere gebouwen of locaties, voor het verwarmen of koelen van ruimten of processen;”;

10° er wordt een punt 131/3° ingevoegd, dat luidt als volgt:

“131/3° vraagzijdebeheer: een algemene of geïntegreerde aanpak die erop gericht is de omvang en de timing van het elektriciteitsverbruik te beïnvloeden teneinde het primaire energieverbruik en piekbelastingen te verminderen door voorrang te geven aan investeringen in energie-efficiëntiebevorderende maatregelen of andere maatregelen, zoals onderbreekbare leveringscontracten, in plaats van aan investeringen om de productiecapaciteit te verhogen, indien de eerstgenoemde maatregelen de doelmatigste en meest economische optie vormen, mede gelet op het positieve milieueffect van een lager energiever-

bruik en de daarmee verband houdende aspecten met betrekking tot de voorzieningszekerheid en de distributiekosten;”.

Art. 4. In artikel 3.1.3, eerste lid, 4°, van hetzelfde decreet wordt littera f) vervangen door wat volgt:

“f) het jaarlijks voor 30 juni publiceren van een rapport over de door elke leverancier gemaakte en doorgerekende kosten om te voldoen aan de verplichting, vermeld in artikel 7.1.10 en 7.1.11, waarbij de VREG per elektriciteitsleverancier de gewogen gemiddelde kost per certificaat, berekend volgens punt d) voor de vorige inleveringsperiode, vergelijkt met de doorgerekende kost per certificaat voor die inleveringsperiode, zoals door de elektriciteitsleverancier gerapporteerd in het kader van de V-test voor het gemiddelde huishoudelijke klantenprofiel;”.

Art. 5. Aan artikel 3.1.4/1 van hetzelfde decreet wordt een punt 9° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“9° het geven van prikkels voor de deelname van vraagzijdemiddelen aan het aanbod op de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt.”.

Art. 6. In hetzelfde decreet wordt het opschrift van titel IV, hoofdstuk I, afdeling III, onderafdeling II, vervangen door wat volgt:

“Activiteiten inzake levering, productie, verschaffen van energiediensten door de netbeheerder en zijn werkmaatschappij”.

Art. 7. In titel IV, hoofdstuk I, afdeling III, onderafdeling II, van hetzelfde decreet wordt een artikel 4.1.8/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 4.1.8/1. Een netbeheerder en zijn werkmaatschappij ondernemen geen activiteiten inzake het aanbieden van commerciële energiediensten of het optreden als aggregator.

Niettegenstaande het eerste lid kan de netbeheerder of zijn werkmaatschappij diensten aanbieden aan aandeelhouders/vennoten of op grond van een openbaredienstverplichting die door dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten worden opgelegd.”.

Art. 8. In artikel 4.1.9 van hetzelfde decreet wordt tussen het woord “tussenpersonen” en het woord “afnemers” de zinsnede “, aanbieders van energiediensten met inbegrip van aggregatoren,” ingevoegd.

Art. 9. In artikel 4.1.18 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

“§1. Afnemers en producenten hebben recht op toegang tot een distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit voor respectievelijk de afname en injectie van elektriciteit of aardgas.

De technische reglementen bepalen wie door de toegangsgerechtigden, bedoeld in het voorgaande lid, als toegangshouder op een toegangspunt aangeduid kan worden.”;

2° het eerste lid van paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

“Iedere netbeheerder maakt de geldende tarieven en voorwaarden bekend waartegen de toegangshouder toegang tot het distributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit kan verkrijgen.”;

3° in het tweede lid van paragraaf 2 worden de woorden “omschreven in het van toepassing zijnde technische reglement, het reglement of contract van de netbeheerder” vervangen door de woorden “vastgelegd in of krachtens de technische reglementen, vermeld in artikel 4.2.1”.

Art. 10. In titel IV, hoofdstuk I, afdeling VI, van hetzelfde decreet wordt een artikel 4.1.18/1, ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 4.1.18/1. De netbeheerders stellen, in nauwe samenwerking met aanbieders van energiediensten, met inbegrip van aggregatoren, en afnemers, en na goedkeuring door de VREG, technische specificaties op met betrekking tot de toegang tot en de deelname van vraagzijdebeheer aan de markten inzake balancerings-, en andere ondersteunende diensten op het distributienet. Deze technische specificaties zijn gebaseerd op de technische eisen van deze markten en de mogelijkheden die vraagzijdebeheer biedt.”.

Art. 11. Artikel 4.1.22/2 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 4.1.22/2. §1. De Vlaamse Regering bepaalt de situaties waarin de netbeheerder en de beheerder van een gesloten distributienet een slimme meter plaatsen.

§2. In het geval dat een slimme meter wordt geplaatst, zorgen de netbeheerder en de beheerder van een gesloten distributienet ervoor dat de afnemer voldoende geïnformeerd en geadviseerd wordt over zijn rechten en plichten en het volledige potentieel dat de meter heeft, onder meer inzake het gebruik van de gegevens van de slimme meter en inzake de mogelijkheid voor de afnemer tot controle van zijn energieverbruik.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt aan welke voorwaarden deze slimme meters moeten voldoen.

§4. De Vlaamse Regering bepaalt welke partijen voor welke doeleinden toegang krijgen tot welke gegevens uit slimme meters.

§5. De partijen die via dit decreet en zijn uitvoeringsbepalingen toegang krijgen tot de gegevens uit deze slimme meters zorgen ervoor dat te allen tijde de dataveiligheid gegarandeerd wordt en voldaan wordt aan de privacywetgeving.”.

Art. 12. In titel IV, hoofdstuk I, afdeling X, van hetzelfde decreet, wordt een onderafdeling III, bestaande uit een artikel 4.1.26/1, ingevoegd dat luidt als volgt:

“Onderafdeling III. Recht op toegang van de netbeheerder tot alle installaties waarvan hij het eigendoms- of gebruiksrecht heeft en die zich bevinden in de inrichting van de netgebruiker

Art. 4.1.26/1. De netbeheerder heeft het recht op toegang tot de ruimte(s) waardoor de aansluitkabel loopt of de ruimte waarin de elektriciteits- of aardgasmeter is opgesteld en waarover hij het eigendoms- of gebruiksrecht heeft, voor werken aan de aansluiting, de plaatsing, de inschakeling, de controle of de meteropname van de elektriciteitsmeter,

inclusief de budgetmeter voor elektriciteit en de stroombegrenzer, of van de aardgasmeter, inclusief de budgetmeter voor aardgas.

De netgebruiker verschaft de netbeheerder onmiddellijk toegang op eenvoudig mondeling verzoek na behoorlijke legitimatie.”.

Art. 13. In artikel 4.2.1 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 2, 2°, wordt tussen het woord “leveranciers” en het woord “, afnemers” de zinsnede “, aanbieders van energiediensten met inbegrip van aggregatoren” ingevoegd;
- 2° in paragraaf 2, 3°, wordt tussen het woord “leveranciers” en de woorden “en de afnemers” de zinsnede “, de aanbieders van energiediensten met inbegrip van aggregatoren” ingevoegd;
- 3° in paragraaf 2, 6°, worden tussen het woord “leveranciers” en de woorden “en afnemers” de zinsnede “, aanbieders van energiediensten met inbegrip van aggregatoren” ingevoegd;
- 4° aan paragraaf 2 wordt een punt 8° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“8° de verplichting voor de netbeheerders tot het verstrekken van informatie aan de VREG over de beoordeling die zij uitvoeren van het potentieel voor energie-efficiëntie van hun gas- en elektriciteitsinfrastructuur, in het bijzonder wat betreft transport, distributie, beheer van de belasting van het net en interoperabiliteit, en de aansluiting op installaties voor energieopwekking, inclusief de toegangsmogelijkheden voor micro-energiegeneratoren.”.

Art. 14. In artikel 4.6.3, eerste lid, 12°, van hetzelfde decreet wordt tussen het woord “leveranciers,” en de woorden “, de afnemers” de zinsnede “, de aanbieders van energiediensten met inbegrip van aggregatoren,” ingevoegd.

Art. 15. In artikel 4.6.5 van hetzelfde decreet wordt tussen het woord “leveranciers,” en het woord “tussenpersonen” de zinsnede “, aanbieders van energiediensten met inbegrip van aggregatoren,” ingevoegd.

Art. 16. In artikel 4.6.9 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

“§1. Achterliggende netgebruikers hebben recht op toegang tot een gesloten distributienet voor de afname en injectie van elektriciteit of aardgas.

De technische reglementen bepalen wie door de toegangsgerechtigden, bedoeld in het voorgaande lid, als toegangshouder op een toegangspunt aangeduid kan worden.”;

- 2° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

“§2. Iedere beheerder van het gesloten distributienet maakt de geldende tarieven en voorwaarden waartegen de toegangshouder toegang tot het gesloten distributienet kan verkrijgen bekend aan de achterliggende netgebruikers op dat gesloten distributienet.”.

Art. 17. In artikel 7.1.1 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 13 juli 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 1, eerste lid, worden de woorden “kent de VREG een groenestroomcertificaat toe” vervangen door de woorden “wordt een groenestroomcertificaat toegekend”;
- 2° in paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden “kent de VREG groenestroomcertificaten toe” vervangen door de woorden “worden groenestroomcertificaten toegekend”;
- 3° in paragraaf 2, tweede lid, worden de woorden “kent de VREG geen groenestroomcertificaten toe” vervangen door de woorden “worden geen groenestroomcertificaten toegekend”;
- 4° in paragraaf 3, eerste lid, worden de woorden “de VREG” opgeheven en wordt het woord “toekent” vervangen door de woorden “worden toegekend”.

Art. 18. In artikel 7.1.2 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 13 juli 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 1, eerste lid, worden de woorden “kent de VREG een warmte-krachtcertificaat toe” vervangen door de woorden “wordt een warmte-krachtcertificaat toegekend”;
- 2° in paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden “kent de VREG warmte-krachtcertificaten toe” vervangen door de woorden “worden warmte-krachtcertificaten toegekend”;
- 3° in paragraaf 3, eerste lid, worden de woorden “de VREG” opgeheven en wordt het woord “toekent” vervangen door de woorden “worden toegekend”.

Art. 19. Artikel 7.1.3 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 7.1.3. Groenestroomcertificaten en warmte-krachtcertificaten worden toegekend door de VREG op basis van de gegevens die hem daartoe worden overgemaakt door het Vlaams Energieagentschap, de netbeheerders, de transmissienetbeheerder, de eigenaar van de productie-installatie of diens gemachtigde.

De Vlaamse Regering legt de nadere toepassingsregels en procedures vast met betrekking tot de aanvraag en de toekenning van groenestroomcertificaten en warmte-krachtcertificaten, met inbegrip van de gegevensoverdracht, bedoeld in het vorig lid.”.

Art. 20. In artikel 7.1.5, §4, zesde lid, van hetzelfde decreet worden de woorden “de VREG” vervangen door de woorden “het Vlaams Energieagentschap”.

Art. 21. In artikel 7.1.6 van hetzelfde decreet, laatst gewijzigd bij decreet van 13 juli 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in §3 wordt tussen het woord “transmissienet” en de woorden “of voor installaties in eilandwerking” de woorden “of op gesloten distributienetten of op gesloten industriële netten, vermeld in artikel 2, 41°, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, gekoppeld aan zijn net” ingevoegd;

2° een paragraaf 5 wordt toegevoegd die luidt als volgt:

“§5. De netbeheerder kan de uitbetaling schorsen van de minimumsteun, bedoeld in §1 en §3, aan installaties, aangesloten op zijn net of op gesloten distributienetten, gekoppeld aan zijn net, indien deze niet voldoen aan de verplichtingen, opgelegd in of krachtens de technische reglementen, vermeld in artikel 4.2.1, tot alsnog aan deze verplichtingen wordt voldaan.”.

Art. 22. Aan artikel 7.1.7 van hetzelfde decreet, laatst gewijzigd bij decreet van 13 juli 2012, wordt een paragraaf 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§5. De netbeheerder kan de uitbetaling schorsen van de minimumsteun, bedoeld in §1 en §3, aan installaties, aangesloten op zijn net of op gesloten distributienetten, gekoppeld aan zijn net, indien deze niet voldoen aan de verplichtingen, opgelegd in of krachtens de technische reglementen, vermeld in artikel 4.2.1, tot alsnog aan deze verplichtingen wordt voldaan.”.

Art. 23. In artikel 7.1.14 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “, na advies van de VREG,” opgeheven.

Art. 24. Aan titel VII van hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk VIII, bestaande uit artikel 7.8.1, toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk VIII. Verwarming en koeling of warmwatervoorziening van een gebouw door een stadsverwarmingsnet of door een centrale bron die verschillende gebouwen of verbruikers bedient

Art. 7.8.1. §1. Ingeval de verwarming, de koeling of de warmwatervoorziening van een gebouw geleverd wordt door een stadsverwarmingsnet of door een centrale bron die verschillende gebouwen bedient, wordt een warmtemeter of een warmwatermeter geïnstalleerd bij de warmtewisselaar of het leveringspunt. De Vlaamse Regering kan voorwaarden en nadere regels bepalen aangaande de verwarming, de koeling of de warmwatervoorziening van een gebouw door een stadsverwarmingsnet of door een centrale bron die verschillende gebouwen bedient.

§2. De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen waaraan de beheerder van een stadsverwarmingsnet of centrale bron moet voldoen om een dergelijk net of bron te mogen uitbaten.

§3. De beheerder van een stadsverwarmingsnet of van een centrale bron die verschillende gebouwen of verbruikers bedient, zorgt er voor dat tegen uiterlijk 31 december 2016 in appartementengebouwen en multifunctionele gebouwen met een centrale verwarmings-/koelingsbron of met levering vanuit diens stadsverwarmingsnet of diens centrale bron, individuele verbruiksmeters geïnstalleerd worden om het warmte- of koelingsverbruik of warmwaterverbruik voor iedere eenheid te meten.

De Vlaamse Regering kan uitzonderingen bepalen voor die gevallen waar het niet technisch haalbaar of niet kostenefficiënt is om een dergelijke meter te installeren. De Vlaamse Regering bepaalt aan welke voorwaarden deze meters moeten voldoen. De partijen die via dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten toegang krijgen tot de gegevens uit deze meters zorgen ervoor dat te allen tijde de dataveiligheid gegarandeerd wordt en voldaan wordt aan de privacywetgeving.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen betreffende de transparante en accurate berekening van het individuele verbruik en voor de verdeling van de kosten van het thermische of warmwaterverbruik voor:

- 1° warm water voor huishoudelijk gebruik;
- 2° warmte uit de installatie van het gebouw voor de verwarming van de gemeenschappelijke ruimten;
- 3° voor het verwarmen van appartementen.”.

Art. 25. In artikel 13.1.2, §2, eerste lid, van hetzelfde decreet, wordt de zinsnede “hoofdstuk I” vervangen door de zinsnede “hoofdstuk II”.

Art. 26. In artikel 13.4.2/1, §2, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij decreet van 28 juni 2013, wordt de zinsnede “§1, derde, vierde of zesde lid” vervangen door de zinsnede “, artikel 7.1.2, 7.1.3 en 7.1/1.1”.

Hoofdstuk III. Slotbepalingen

Art. 27. Artikel 11 van het decreet van 28 juni 2013 houdende diverse bepalingen inzake energie wordt ingetrokken.

Art. 28. Dit decreet treedt in werking 10 dagen na de publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad, met uitzondering van de artikelen 19, 20, en 23 die in werking treden op 1 april 2014, en met uitzondering van artikel 25 dat in werking treedt op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum.

Brussel, 20 december 2013.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

Voor de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie,

De Vlaamse minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen,
Media en Armoedebestrijding,

Ingrid LIETEN